

Tekijä Elina Pohjola

Työn nimi Elokuvatuotantoyhtiön ensimmäiset kasvunpaikat
– kohti uutta organisaatiota - mutta miten, miksi ja millaista?

Laitos Elokuvataiteen laitos

Koulutusohjelma Elokuva- ja tv-tuotannon koulutusohjelma

Vuosi 2014

Sivumäärä 43 + liitteet 7

Kieli Suomi

Tiivistelmä

Maisterin opinnäytetyöni kirjallisessa osiossa tarkastelen kotimaisten elokuvatuotantoyhtiöiden ensimmäisiä vuosia ja ensimmäisiä kasvunpaikkoja. Tavoitteenani on perehtyä siihen, mikä mahdollistaa perustettavan elokuvatuotantoyhtiön kasvun ja vakiintumisen alalla säännöllistä elokuva-tuotantoa harjoittavaksi yritykseksi.

Haastattelin tutkimustani varten kolmea elokuvatuottajaa joiden perustamat yhtiöt ovat iällisesti nuoria; Elli Toivoniemeä (Tuffi Films Oy), Misha Jaaria (Oy Bufo Ab) sekä Riina Hyytiä (Dionysos Films Oy). Neljäntenä tuotantoyhtiönä kuljetan tutkimuksessani mukana perustamaani tuotantoyhtiötä Pohjola-filmi Oy:tä

Käsittelen työssäni elokuvatuotantoyhtiöiden perustamista ja kasvua mm. seuraavien haastattelukysymysten kautta: mistä lähtökohdasta yritys on perustettu ja ketkä sen ovat perustaneet, millaiset tavoitteet perustettavalle tuotantoyhtiölle asetettiin ja toteutuivatko ne, mikä on omistajatuottajan kaupallisen osaamisen taso, miten tuotantoyhtiöiden omistuspohja tai henkilökunnan määrä on muuttunut perustamisesta tähän päivään, miten kasvu on tapahtunut, millaisia muutoksia kasvu on tuonut tullessaan hallinnon työkaluihin ja hallinnollisiin rakenteisiin, mikä on yhtiön omavaraisuusaste ja mitkä ovat yrityksen tulevaisuuden suunnitelmat tästä eteenpäin. Lisäksi analysoin jokaisen haastatteluun osallistuneen tuottajan tuotantoyhtiön vahvuudet.

Työn tuloksena väitän, että on olemassa tietyt seikat jotka ovat välttämättömiä edellytyksiä tuotantoyhtiön kasvulle ja oman paikkansa vakiinnuttamiselle kotimaisten elokuvatuotantoyhtiöiden joukossa.

Ensimmäinen näistä on henkilökunnan määrän kasvattaminen. Vain varmistamalla että tuotantoyhtiössä on riittävät resurssit tuotantojen toteuttamiseen ilman, että omistajatuottaja osallistuu tuotantojen käytännön toteuttamiseen kokopäiväisesti, tuottaja voi keskittyä oman tuottajuutensa syventämiseen ja kehittämiseen sekä koko yrityksen hallinointiin. Mikäli tämä ei toteudu, tuottaja ajautuu helposti toteuttamaan yksittäisiä tuotantoja projekti kerrallaan eikä jatkuvuutta synny.

Toinen seikka on riittävien ajallisten resurssien varmistaminen koskien uusien hankkeiden kehittämistyötä jo käynnissä olevan tuotannon aikana. Vain varmistamalla että seuraava elokuva on tuotannossa jo silloin kun edellinen on vasta tulossa ensi-iltaan, omistajatuottaja voi varmistaa riittävän tuotantocyklin, joka taas mahdollistaa vakituisen henkilökunnan olemassaolon. Lisäksi kehittämissä olevia hankkeita on oltava riittävä määrä jotta varmistetaan se, ettei tuotantojen väliin jää liian pitkiä taukoja.

Kolmantena seikkana nostan esille tuottajan paineensieto- ja riskinottokyvyn välttämättömyyden sekä riskianalyysin merkityksen oikeankokoisten riskien ottamisen mahdollistamiseksi.

Avainsanat yrittäjyys, resursointi, yrityksen perustaminen, kasvuodotukset, elokuvatuotanto, elokuvatuottaja, tuotantocykli, haastattelututkimus

ELOKUVATUOTANTOYHTIÖN ENSIMMÄISET KASVUNPAIKAT

- kohti uutta organisaatiota – mutta miten, miksi ja millaista?

Maisterin tutkinnon opinnäyte
Kirjallinen osuus
Elina Pohjola

Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu
Elokuvataiteen ja lavastustaiteen laitos
Elokuva- ja TV-tuotannon
suuntautumisvaihtoehto

17.4.2014

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto

1.1 Taustalukuja

1.2 Haastateltavat tuottajat sekä tutkimuksen tekotapa

2. Elokvatuottajan työstä

2.1 Tuottajan roolin kaksijakoisuus

2.2 Rahoituskeskeinen projektijohtamisen haasteet

3. Tuotantoyhtiökohtainen tilannekatsaus

3.1 Oy Bufo Ab

3.2 Tuffi Films Oy

3.3 Dionysos Films Oy

3.4 Pohjola-filmi Oy

4. Perustamisen lähtökohdat ja tavoitteet

4.1 Oy Bufo Ab

4.2 Tuffi Films Oy

4.3 Dionysos Films Oy

4.4 Pohjola-filmi Oy

5. Tuotantoyhtiöiden kasvun paikat

5.1 Oy Bufo Ab

5.2 Tuffi Films Oy

5.3 Dionysos Films Oy

5.4 Pohjola-filmi Oy

6. Omavaraisuudesta

6.1 Oma kalusto rahoitusvälineenä

6.2 Päätoimialana tarinoiden tuottaminen

6.3 Omavaraisuuden maltillinen kasvattaminen

6.4 Tulevaisuus määrittää tarvittavan omavaraisuuden asteen

7. Hallinnolliset välineet

7.1 Kaupallisen osaamisen taso

7.1.1 Osaaminen kasvaa kokemuksen ja tuotantojen myötä

7.1.2 Oman alan tunnuslukujen osaaminen tärkeintä

7.1.3 Kaikki raha on projektirahaa

7.2 Kassavirtalaskelmat

7.2.1 Kassavirta päässä

7.2.2 Kirjanpitäjän merkityksestä

7.2.3 Verotilin haasteellisuudesta

8. Omistajuuspohja ja henkilökunnan määrä

8.1 Oy Bufo Ab

8.2 Tuffi Films Oy

8.3 Dionysos Films Oy

8.3.1 Päätös nuoren tuottajan palkkaamisesta

8.3.2 Tuotannollinen työnjako linjatuottajan ja tuottajan välillä

8.4 Pohjola-filmi Oy

9. Tulevaisuuden suunnitelmat

9.1 Oy Bufo Ab

9.2 Tuffi Films Oy

9.3 Dionysos Films Oy

9.4 Pohjola-filmi Oy

10. Tuotantoyhtiöiden vahvuudet

10.1 Oy Bufo Ab

10.2 Tuffi Films Oy

10.3 Dionysos Films Oy

10.4 Pohjola-filmi Oy

11. Yhteenveto ja pohdinta

Lähteet

Liitteet

1. JOHDANTO

Kotimaisten elokuvatuotantoyhtiöiden kenttä on laaja. Tuotantoyhtiöitä on monenlaisia, eri kokoisia ja eri lähtökohdista perustettuja. Pelkästään Suomen elokuvasäätiön tietokannassa on yli 300 rekisteröitynyttä tuotantoyhtiötä (Hautamäki / SES 24.2.2014). Kuitenkin vain pieni osa näistä harjoittaa vakiintunutta ja ammattimaista elokuvatuotantoa, joka tuo yhtiön omistajatuottajalle pääsääntöisen toimeentulon.

Maisterityöni tavoitteena on tarkastella sitä, mikä mahdollistaa perustettavan elokuvatuotantoyhtiön kasvun ja vakiintumisen alalla säännöllistä elokuvatuotantoja harjoittavaksi yritykseksi. Tässä tutkielmassa minua siis kiinnostavat erityisesti ne tuotantoyhtiöt, joiden perustamisen lähtökohtana on ollut ammattimainen ja pitkäjänteinen elokuvatuottaminen.

Lähestyn tutkimuskysymystä tarkastelemalla tähän tutkimukseen valittujen kotimaisten tuotantoyhtiöiden ensimmäisiä vuosia ja niihin kohdistuvia kasvunpaikkoja, kasvun mukanaan tuomia toimenpiteitä sekä haasteita. Lisäksi kysymistä lähtökohdista tarkastelemani tuotantoyhtiöt on perustettu? Mikä on perustettavan yrityksen tavoite ja ketkä ne perustivat? Miten tarkkaan business planit on laadittu etukäteen, kuinka tarkasti tavoitteet on rajattu ja kuinka hyvin ne ovat toteutuneet? Milloin kasvua tapahtuu ja kuinka paljon? Miten yritysten henkilökunnan määrä, hallinnolliset asiat sekä omavaraisuusaste muuttuvat kasvun myötä?

Näiden kysymysten kautta pyrin löytämään vastauksen siihen, mikä on mahdollistanut tutkimukseen valittujen tuotantoyhtiöiden ammattimaisen toiminnan jatkuvuuden.

1.1 TAUSTALUKUJA

Suomen elokuvasäätiön tietokannassa on tällä hetkellä reilu 300 tuotantoyhtiötä, näistä 177 on saanut tuotantotukea vuoden 2008 jälkeen (Hautamäki / SES

24.2.2014).

Vuonna 2012 Suomen elokuvasäätiö teki 86 myönteistä tuotantotukipäätöstä, sisältäen lyhyet ja pitkät dokumentti- sekä näytelmäelokuvat, vuoden 2011 vastaava luku oli 92 ja vuoden 2010 myönteisten päätösten lukumäärä oli 80 (SES, Elokuvuvuosi 2012 Facts and Figures).

Pääasiassa pitkien näytelmäelokuvien tekemiseen keskittyneitä enemmän tai vähemmän aktiivisesti toimivia tuotantoyhtiöitä on Suomessa noin parikymmentä (Oksman 2013). Pieniä ja vain satunnaista tuotantotoimintaa harjoittavia yrityksiä sen sijaan on siis lukuisia. Pirstaloituminen tulee jatkumaan edelleen mm. indie-tuotantojen myötä. Näillä tarkoitan elokuvateatterilevitykseen tulleita pitkiä elokuvia, jotka on tuotettu ilman Suomen elokuvasäätiön tuotantotukea. Tällaisia elokuvia ovat muiden muassa *Pystyssä* (2013), *Salpa* (2013) sekä *Anselmi – Nuori Ihmissusi* (2014). Suomen elokuvasäätiön mukaan ilman säätiön tuotantotukea teatterilevitykseen on päätyneet elokuvia seuraavasti: 2009 kolme elokuvaa, 2010 yksiokuva, 2011 kolme elokuvaa, 2012 seitsemän elokuvaa, 2013 kuusi elokuvaa, ja 2014 kaksi elokuvaa 24.2.2013 mennessä (Hautamäki / SES 24.2.2014).

1.2 HAASTATELTAVAT TUOTTAJAT SEKÄ TUTKIMUKSEN TEKOTAPA

Valitsin haastateltavaksi kolme kotimaista elokuvatuottajaa, joiden perustamat tuotantoyhtiöt ovat vielä iällisesti nuoria, mutta onnistuneet jo varmistamaan paikkansa kotimaisen elokuvatuotannon kentällä säännöllisellä ammattimaisella tuotannolla. Nämä tuottajat ovat Misha Jaari (Oy Bufo Ab), Elli Toivoniemi (Tuffi Films Oy) sekä Riina Hyytiä (Dionysos Films Oy). Neljäntenä tuotantoyhtiönä kuljetan mukana vuonna 2009 perustamaani Pohjola-filmiä, jolla on juuri nyt kasvunpaikat käsillä. Pohjola-filmin kautta tuottamani elokuvat *Sirocco* (lyhyt fiktio) ja *Kummisetäni thaimorsian* (pitkä dokumentti) muodostavat taiteellisen opinnäytetyöni, joka on maisterintyöni suurin osa.

Haastattelutavaksi valitsin teemahaastattelun, jota kutsutaan myös puolistrukturoiduksi haastatteluksi. Tämä haastattelumenetelmä sijoittuu

lomakehaastattelun ja avoimen haastattelun väliin. Käytännössä teemahaastattelu tarkoittaa keskustelun etenemistä vapaamuotoisesti; kuitenkin niin, että kaikki ennalta suunnitellut teemat käydään haastattelun aikana läpi, vaikka kysymysten laajuus ja järjestys vaihtelevat (Sainio, 2009). Teemahaastattelu on keskustelunomainen tilanne, minkä koin sopivan parhaiten tämän tutkimuksen suorittamiseen.

Lähetin kaikille haastateltaville kysymykset etukäteen sähköpostitse. Haastattelut olivat kestoaltaan 50-90 minuuttia. Kaikki haastattelut nauhoitettiin.

Maisterintyötäni varten olen lukenut Riku Oksmanin Aalto-yliopistolle tekemän väitöskirjan "Projektijohtaminen suomalaisessa tv- ja elokuvatuotannossa, näkökulmia projektijohtamiskäytäntöjen rakentumiseen tv- ja elokuvatuottajien haastatteluissa", jossa Oksman tarkasteli projektijohtamiskäytäntöjen rakentumista suomalaisten tv- ja elokuvatuotannon kentillä kolmesta eri näkökohdasta. Oksmanin tutkimuksen tarkastelut perustuvat vuosina 2001, 2003 ja 2007 yhteensä 13 tv- ja elokuvatuottajan kanssa tekemiin kaikkiaan 21 haastattelun analysointiin. Lisäksi olen tutustunut edellä mainittujen kolmen tuotantoyhtiön vuosittaisiin tilinpäätöstietoihin ja talouden tunnuslukuihin. Käytän näitä materiaaleja pääasiallisina kirjallisina lähteinä. Muita kirjallisia lähteitä ovat elokuvasäätiön julkaisema vuosilastot, sekä Lawrence Turmanin teos *So you want to be a Producer* ja Helen de Winterin teos *What I really want to do is Produce*. Maisterityöni varsinainen sisältö koostuu haastatteluista koostamastani materiaalista.

2. ELOKUVATUOTTAJAN TYÖSTÄ

2.1 ELOKUVATUOTTAJAN ROOLIN KAKSIJAKOISUUS

Riku Oksman esittelee väitöskirjassaan elokuvatuottajan henkilönä, joka mahdollistaa tuotantojen toteutumisen järjestämällä työedellytyksiä ja luomalla puitteita. Tämä on mielestäni osuva kuvaus tuottajan työn toisesta puolesta: tuottaja on se henkilö, joka on elokuvatuotannossa mukana ihan alusta ihan loppuun, tuottaja omistaa elokuvan ja

hallinnoi sen oikeuksia. Tuottaja on tekemisen mahdollistaja. Mutta tuottajalla on oltava myös vahva luova ja sisällöllinen näkemys.

Kirjassaan *So you want to be a Producer* Lawrence Turman painottaa, että yksikään elokuva ei toteutuisi ilman tuottajaa, ja että hyvän tuottajan ominaisuuksiin on kuuluttava äärimmäisen hyvät sekä luovat että liiketaloudelliset taidot. Rahoituksen hankkiminen on tärkeä edellytys elokuvatuotannon toteutumiselle, mutta elokuvatuottajan työ sisältää paljon muutakin kuin rahan haalimista. Turmanin mukaan jokaisella tuottajalla on kaksi työtä, joista toinen on puuhata, touhuta ja olla aktiivinen koko ajan, ja toinen, kokonaan erillinen työ, on etsiä hyvää tarinaa. (Turman 2005).

Tuottajan rooli onkin hyvin kaksijakoinen; tuottajan vastuulla on sekä hallinnoida ja resursoida tuotantoa, että ottaa osaa sisällöllisiin ratkaisuihin. Varsinkin pienissä yrityksissä tämä tuottajan roolin kaksijakoisuus voi toisinaan tuoda mukanaan huomattavia haasteita; miten jakaa omat resurssit näiden kahden osa-alueen kesken, miten olla aktiivisesti mukana sekä käsikirjoituksen kehittämisessä ja taiteellisten suunnitelmien kommentoinnissa, että vastata hallinnon toimimisesta, jos tarvittavaa henkilökuntaa ei vielä ole.

2.2 RAHOITUSKESKEISEN PROJEKTIOHTAMISEN HAASTEET

Oksmanin mukaan elokuvatuottamisessa on kyse rahoituskeskeisestä projektijohtamisesta, jonka hän määrittelee näin: ”Asiakaskeskeisessä projektijohtamisessa päähuomio on asiakkaille myymisessä, kun taas rahoituskeskeisessä projektijohtamisessa se on rahoituksen hankkimisessa ja sen riittävyyden turvaamisessa” (Oksman 2013, 126). Jokainen elokuva rahoitetaan erikseen, ja elokuvan riittävän rahoituksen kokoaminen on tuottajan perustyön tärkeä elementti vaikkei suinkaan ainoa; ilman riittävää rahoitusta ei synny elokuvaa mitä tuottaa.

Kirjassaan *What I really want to do is Produce*, Helen de Winter käy läpi tuottajan työtä ja toimenkuvaa lukuisten case-esimerkkien kautta. Tuottajan toimenkuvaan

liittyvät tehtävät ja käytännöt vaihtelevat eri elokuvatuotantokulttuureissa ja eri kokoluokan elokuvissa, mutta yksi asia säilyy; elokuvan rahoittaminen on aina pitkä ja monimutkainen prosessi, joka on vain tuottajan vastuulla (de Winter 2006).

Tämä on erityisen haasteellista juuri uuden tuotantoyhtiön perustamisvaiheessa. Millä taata ne resurssit, joiden varassa voi keskittyä elokuvan kehittelyyn ja rahoituksen hankkimiseen kokopäiväisesti, jos yrityksellä ei ole omaa pääomaa jonka varassa toimia ensimmäiset vuodet tai kuukaudet. Erityisen haasteellista tämä on tilanteessa, jossa ensimmäinen tuotanto on rahoitettu ja saatu tuotantoon, tuottaja on kiinni elokuvan käytännön tuottamisessa kun samalla pitäisi jo kehittää ja rahoittaa seuraavia elokuvia.

Oksman kirjoittaa: ”Rahoitus- ja toteutuskeskeisessä projektijohtamisessa organisoiminen perustuu pitkälti ennakkoon määritetyn valmiin hierarkian täyttämiseen” (Oksman 2013, 126). Elokuva-alalla on olemassa oma hierarkiansa ja oma toimintamallinsa. Tämä toisaalta mahdollistaa sen, että koska uuden yrityksen ei tarvitse luoda tai keksiä uusia toimintamalleja alusta asti, se voi nojata olemassa olevaan hierarkiamalliin; henkilökunnan määrä voi olla pieni ja toiminta nojata olemassa oleviin käytäntöihin.

3. TUOTANTOYHTIÖKOHTAINEN TILANNEKATSAUS

3.1 OY BUFO AB

Bufon perustivat vuonna 2007 tuottajat Mark Lwoff ja Misha Jaari yhdessä käsikirjoittaja Vesa Virtasen kanssa. Omistajuus jakautuu tasan Jaarin, Lwoffin ja Virtasen välillä. Perustajakolmikko on opiskellut samaan aikaan Taideteollisessa korkeakoulussa, jossa he ovat tutustuneet ja tehneet päätöksen oman tuotantoyhtiön perustamisesta. Sekä Jaari että Lwoff ovat työskennelleet myös muille tuotantoyhtiöille sekä ennen yrityksen perustamista, että myös yrityksen olemassaoloaikana. Bufon ensimmäinen pitkä elokuva oli pienen budjetin tuotanto

nimeltään *Hyvä Poika*. Elokuva ei tavoittanut kotimaassa suurta teatteriyleisöä (teattereissa 10 155 katsojaa), mutta kiersi aktiivisesti merkittävillä kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla. Bufon toinen pitkä fiktioelokuva *Betoniö* tuli elokuvateattereihin vuonna 2013. Elokuvan saamat katsojaluvut elokuvateattereissa jäivät niin ikään niukaksi, mutta *Betoniö* on kriitikoiden ylistämä ja voitti kuusi Jussi-palkintoa. Bufon kolmas pitkä fiktio *Korso* tuli teattereihin keväällä 2014. Myös *Korso* sai ylistäviä kritiikkejä. 14.4.2014 mennessä *Korso* on kerännyt teattereissa 10 338 katsojaa. Pitkien elokuvien lisäksi Bufo on tuottanut myös lyhytelokuvia. Kaikki Bufon tuotannot ovat lueteltu liitteessä kaksi.

3.2 TUFFI FILMS OY

Tuffi Films on vuonna 2010 alkunsa saanut tuotantoyhtiö, jonka perustivat tuottaja Elli Toivoniemi, käsikirjoittaja Kirsikka Saari, sekä ohjaaja-käsikirjoittajat Selma Vilhunen ja Jenni Toivoniemi. Kukin perustajista omistaa yhtiöstä 25%. Tuffi Films on tarkasteltavista tuotantoyhtiöistä iältään nuorin ja tuotantomäärältään niukin mutta samalla tuotantoyhtiö, joka on saavuttanut eniten kansainvälistä festivaalimenestystä. Tuffi Filmsin lyhytelokuvat *Treffit* ja *Pitääkö mun kaikki hoitaa* ovat olleet useilla kansainvälisesti merkittävillä festivaaleilla, erityisen merkittävää on *Treffit* –elokuvan palkitseminen Sundancen elokuvafestivaaleilla tammikuussa 2013 sekä *Pitääkö mun kaikki hoitaa* –lyhytelokuvan Oscar-ehdokkuus 2014. Edellä mainittujen lyhytelokuvien lisäksi Tuffi Films on tuottanut kaksi dokumenttielokuvaa *Kissanloukku* ja *Laulu*, sekä on osatuottajana Bufon pitkässä fiktioelokuvassa *Korso*. Tuffi Filmsin omaa ensimmäistä pitkää fiktioelokuvaa kehitellään parhaillaan. Koko Tuffi Filmsin tuotanto käy ilmi liitteestä kaksi.

3.3 DIONYSOS FILMS OY

Dionysos Films on vuonna 2008 perustettu tuotantoyhtiö, jonka perustivat tuottaja Riina Hyytiä sekä ohjaaja Johanna Vuoksenmaa. Riina Hyytiä on yrityksen pääomistaja. Sekä Vuoksenmaa että Hyytiä ovat pitkän linjan ammattilaisia, jotka ovat tehneet menestyksekkästä uraa jo ennen Dionysos Filmsin perustamista. Otin

kuitenkin Dionysos Filmsin yhdeksi tarkasteltavaksi tuotantoyhtiöksi yrityksen iän vuoksi. Juuri kokeneiden perustajien vuoksi minua kiinnosti myös yrityksen perustamisen lähtökohdat ja tavoitteet.

Ennen Dionysos Filmsin perustamista tuottaja Riina Hyytiä on tehnyt pitkän uran mm. yrityksissä Helsinki-filmi sekä Filmitoiminta Oy, joista jälkimmäisessä hän toimi yrityksen varatoimitusjohtajana ja oli yksi yrityksen omistajista. Johanna Vuoksenmaalla oli puolestaan taustalla mm. menestyksekkäät tv-sarjat *Tahdon asia* ja *Kumman kaa*, sekä pitkät elokuvat *Nousukausi* ja *Onni von Sopanen*. Kaikki Dionysos Filmsin tuotannot ovat lueteltu liitteessä kaksi.

Dionysos Films on tarkasteltavista tuotantoyhtiöistä se, jonka tuotannot ovat saavuttaneet laajimman kotimaisen yleisöpohjan elokuvateattereissa sekä televisiossa. Dionysos Filmsin vuonna 2013 ensi-iltansa saanut elokuva *21 tapaa pilata avioliitto* sai elokuvateattereissa 403 045 katsojaa. Lisäksi Dionysos Films tunnetaan hyvin tv-sarjasta *Klikkaa mua*, joka on myös saavuttanut suuren suosion yleisön keskuudessa.

3.4 POHJOLA-FILMI OY

Perustin Pohjola-filmin vuonna 2009 yhdessä käsikirjoittaja Mike Pohjolan kanssa. Olimme molemmat tuolloin Taideteollisessa korkeakoulussa elokuvataiteen laitoksella toisella vuosikurssilla. Koska olen yrityksen ainoa tuottaja, oli alusta asti selvää että kannan yrityksestä hallinnollisen ja toiminnallisen päävastuun. Omistus pohja oli perustettaessa prosentteina 85 – 15.

Jo perustamisvaiheessa tavoitteena oli että minä kannan päävastuun kaikista elokuvatuotannoista, Mike on yrityksemme inhouse dramaturgi ja tuotamme sekä muiden tekijöiden että Miken kirjoittamia fiktiivisiä elokuvia sekä dokumenttielokuvia. Ennen Pohjola-filmin perustamista olin työskennellyt freelancerina useissa eri tuotantoyhtiöissä.

Ensimmäinen tuotantomme oli omakustanne-elokuva *Avioliitosta*, joka tehtiin kesällä 2009. Vuonna 2010 valmistui lyhyt fiktiivinen *Babelin metsä*, yhteistuotanto

Taideteollisen korkeakoulun kanssa. Tämän jälkeen käynnistyi ammattimainen elokuvatuotanto elokuvien *Sirocco* ja *Kummisetäni thaimorsian* myötä.

Tällä hetkellä Pohjola-fimillä on tuotannossa kolme pitkää elokuvaa; kaksi pitkää dokumenttia sekä yrityksen ensimmäinen pitkä fiktio. Pohjola-filmi on tarkasteltavista yrityksistä eniten vielä alkutaipaleellaan, mutta samalla juuri nyt suurimman kasvunpaikan kohdalla. Kaikki Pohjola-filmin tuotannot ovat lueteltu liitteessä kaksi.

4. PERUSTAMISEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

4.1 OY BUFO AB

Misha Jaarin mukaan vaihe idean saamisesta yrityksen perustamiseen oli lyhyt: ”Meillä oli yksi leffaidea Vesan ja Markin kanssa ja me mietittiin mitä tehtäisiin sen kanssa. Tunnettiin toisemme koulusta, se on olennaista. Omistamme Bufon tasan kolmistaan.” Bufo sai siis lähtölaukauksensa käsikirjoituksesta, jonka tavoitteena oli olla yrityksen ensimmäinen tuotanto. Lisäksi sekä Lwoffin että Jaarin laaja aikaisempi työkokemus palkattuna henkilönä muissa tuotantoyhtiöissä oli auttanut oman yrityksen perustamisen ajatuksen kypsymisessä.

”Ei tietenkään tehty mitään business plania, eikä meillä sitä oikeastaan vieläkään ole”, kertoo Jaari. Sen sijaan strategioita siitä, mitä halutaan tehdä seuraavien 1-2 vuoden aikana oli olemassa. ”Mehän kuviteltiin että tuotantoyhtiö on yhtä kuin elokuvat jotka se tekee. Mutta tuotantoyhtiö on se, joka jää, ja on koko ajan kaikkien elokuvien välissä. Eli siis tuotantoyhtiö on bisnes jonka bisnes on elokuva. Niin se menee. Ja sitä logiikkaa me ei tajuttu ennen kuin vasta kaksi vuotta sitten. Ettei näitä juttuja voi tehdä vain projektin omaisesti”.

Tämä oivallus oli Jaarin mukaan suuri ja on johtanut siihen että Bufo ottaa nyt tuotantoja rohkeammin sisään kehittelyyn, kun aiemmin tuotantoja otettiin hyvin niukasti. Kysymykseen menikö lähtölaukauksen perustamiselle antanut käsikirjoitus

tuotantoon Jaari vastaa: ”Ei tietenkään. Eikä lähtenyt sitä seuraava eikä lähtenyt sitä seuraavakaan.”

Ensimmäisenä kolmena vuonna tuotantoja ei juuri ollut yhtä lyhytelokuvaa lukuun ottamatta, seitsemänminuuttinen *Luottomies* valmistui 2008. Seuraava Bufon tuotanto oli pitkä näytelmäelokuva *Hyvä poika* vuonna 2011. Samoihin aikoihin tapahtui myös tuottajien oivallus tuotantoyhtiön jatkuvuuden logiikasta. Vuoden 2012 jälkeen toiminta on ollut aktiivisempaa.

4.2 TUFFI FILMS OY

Tuottaja Elli Toivoniemi ei ole koskaan ajatellut muuta toimimistapaa kuin yrittäminen, tämä ajatus on ollut selkeä jo yläasteajoista saakka: ”Jos mä en olisi elokuva-alalla niin sitten tekisin jotain muuta yrittämistä. Mulle on ollut aina selvää että yrittäminen on se juttu.” Toivoniemen mukaan lähtökohta perustamiselle oli nimenomaan oman tehdyn kehittämistyön omistaminen: ”Yrittäminen sisältää joka tapauksessa riskejä ja elokuvateollisuus vielä enemmän, joten koska sä teet riskillä omaa duunia ja kehittelet joitain asioita niin vähintä mitä sä voit saada siitä on että sä voit omistaa sen itse. Henkisen kapitan omistaminen tuntuu sekä tyydyttävältä että toisaalta välttämättömältä etenkin kun ajattelee elokuvatuottajan työtä. Jotta siinä voi mennä niin pitkälle kuin mahdollista niin kyllähän sun täytyy omistaa sun työ”.

Se, että Tuffi Films muodostui juuri näiden tekijöiden ympärille, ei Toivoniemen mukaan ollut yksiselitteistä: ”Minähän en tuntenut etukäteen ketään muuta kun Jennin ja Jennihän on ainoa joka meitä ammattimielessä yhdistää. Ja Jennillä oli ajatus että me voitaisiin olla hyvä tiimi, tuntematta toisiamme tarkemmin. Sit me käytiin ihan niin kuin treffeillä. Tämä tapahtui vuonna 2008.”

Tutustumista ei tarvittu pitkään: ”Ei me ihan hirveän montaa kertaa treffeillä käyty. Jotenkin koettiin että nämä riskit joita me tässä nyt ollaan ottamassa on suhteessa niihin mahdollisiin hyötyihin hirveän pienet. Että ainakin kannattaa kokeilla. Kyllähän se nopeasti selviää, että toimiiko se vai ei. Ehkä kysymys onkin enemmän sellaisesta klikkaamisesta ja siitä että jakaa samanlaista maailmankatsomusta ja

samanlaisia arvoja mitä tulee elokuvan tekemiseen, toiminta- ja työtapoihin sekä tavoitteisiin”

Business plan tehtiin heti yritystä perustettaessa. ”Me osallistuttiin sellaiseen Aalto start-up centerin hautomoon. Me oltiin luovien alojen hautomoyritys. Se kesti puoli vuotta ainakin, ehkä jopa vuoden. Me osallistuttiin yhtiönä ja siihen kuului tosi hyvää konsultointikoulutusta, sparrausta, ohjeistusta”. Toivoniemi kertoo että he saivat tämän myötä myös ELY-keskuksen kehittelytukea, jonka hän kokee ehdottoman merkittäväksi yrityksen alkuvaiheille. Tuki oli suuruudeltaan 15 000 euroa. ”Me saatiin ostettua sillä vähän kalustoa ja pysyttyä pystyssä. Mehän pitkään ihan itse rahoitettiin yhtiötä. Se ensimmäinen vuosi oli oikeastaan harrastusvuosi mutta siihen me oltiin varauduttu. Kyllä se oli merkittävä henkinen tuki että siellä on sellaisia ihmisiä jotka ovat kirjoittaneet Suomen yritysverolakia. Ne varmaan osaa vastata kysymyksiin. Ja siellä on oikeasti pari sellaista, jotka jeesaa meitä edelleen ihan ilmaiseksi ja siitä riemusta että me toteutettiin meidän business plan.”

4.3 DIONYSOS FILMS OY

Dionysos Filmsin historiasta löytyy useampi tuotantoyhtiö. Tuottaja Riina Hyytiä kertoo yrityksen synnystä näin: ”Tämä on syntynyt vähän kummallista reittiä, nimittäin vanhan yrityksen päälle. Taustalla on 1987 perustettu Majoreks mikä oli Jorma Reinilän tietokonefirma, josta oli perustettu Bada Bing, joka oli Filmiteollisuuden ja Moskiton yhteinen tv-tuotantoyhtiö. Sen päälle perustettiin Dionysos Films kuusi vuotta sitten. Tämä ei ole sinänsä yhtiön profiilin kannalta olennaista, mutta tämä on perustettu tällaisen ketjutuksen kautta.” Kysymykseen miksi tällaista ketjutusta käytettiin Hyytiä kertoo, että välillä on helpompi kaivaa pöytälaatikosta valmis yhtiö ja perustaa sen päälle. ”Vaihdosten takia omistajuus muokkautui niin, että ensin 100% omistus oli silloisella Filmiteollisuudella ja osakekauppojen myötä sen ensimmäisen kevään aikana minä ja Johanna ostettiin yhtiö silloisesta konsernista ja muutettiin tänne syksyllä 2008.”

Ketjutus ei ole olennaista vaan ainoastaan tekninen seikka, sen sijaan olennaista on sen, että haluttiin perustaa yhtiö jossa Vuoksenmaa on osakkaana. Tämä oli

ensimmäinen ajatus, josta Dionysos Films syntyi. Kauanko tätä ajatusta sitten kysyttiin? ”Se tuli aika nopeasti, ja osittain liittyi kiinteästi tuohon Filmiteollisuuden omistuspohjan muotoutumiseen. Toisaalta mä oon perustanut mun ensimmäisen tuotantoyhtiön Kinokanan vuonna 1996. Vuonna 2008 olin ollut yrityksen omistajana jo 12 vuotta sitä ennen. Eli se oli mulla vähän eri tilanne, kun se oli kuitenkin viides tai kuudes yritys missä mä olin ollut omistajana. Kynnys oli mulla matalampi kun se, että lähtee koulunpenkiltä perustamaan ekaa yritystä.”

”Me ei tehty suoraa business plania, meillä oli ikään kuin sellainen ajatus että tuotanto per vuosi ja keskitytään nyt siihen että meille on töitä, meillä oli linjatuottaja Leena Mäenpää-Bentley heti alusta alkaen mukana. Se oli ensimmäinen selviytymisajatus. Varsinaiset business planit, mä oon miettinyt sitä että jos olisi tehnyt silloin 5-vuotissuunnitelman niin olisi tehnyt liian vaatimattoman. Meillä oli tavallaan melko sellainen katsotaan miten käy -tyyppinen ratkaisu, niin kuin puoli vuotta kerrallaan. Pääasia että ei sukellela pahasti vaan pysytään nenä pinnan yläpuolella”, kertoo Hyytiä yrityksen ensimmäisistä ajoista.

Hyytiän mielestä yrityksen perustaminen on vain yksittäinen teko, eikä sinällään merkittävä. Merkittävää on sen sijaan sen, mitä tapahtuu sen jälkeen: ”Kai siinä on vähän sellainen, firman perustamisessa koskien kaikkia yrityksiä, ikään kuin keino sanoa että tahdon hypätä tänne kylmään veteen. Se on vaan se yksi liike, että perustetaan tai nyt on perustettu. Ja se on vain yksi teko, ne tuhat muuta tekoa seuraa sen jälkeen ja ne on musta se oleellisin asia. Totta kai täytyy uskaltautua sinne kylmään veteen, mutta miten joku Ikea on perustettu tai Solar Films tai mikä tahansa yritys niin se on se yksi teko, ja sitten tekeminen määrittää sen yrityksen.”

Dionysos Filmsin ensimmäinen valmistunut tuotanto oli novellielokuva *Kesäpaikka*, joka valmistui 2008. Pitkä näytelmäelokuva *Toinen jalka haudasta* valmistui heti seuraavana vuonna 2009.

4.4 POHJOLA-FILMI

On mielenkiintoista huomata, miten hyvin eri lähtökohdista tutkimukseen valitut tuotantoyhtiöt on perustettu. Siinä missä Tuffi Filmsin perustaminen on tapahtunut yrityshautomon ja tarkan business planin kautta, Bufon perustamisen lähtökohtana on enemmän intuitioon ja hetken kypsyyteen pohjautunut päätös tietyn porukan sisällä. Kaikkien kolmen tuotantoyhtiön perustamista yhdistää kuitenkin yksi seikka; halu tehdä tiettyjen toimijoiden kanssa yhdessä, yhteisessä yrityksessä.

Pohjola-filmin perustaminen poikkeaa jossain määrin edellä mainituista. Perustajia oli kaksi ja halu tehdä yhdessä olemassa, mutta samalla se tekee Pohjola-filmistä perheyriksen. Oma motivaationi yrityksen perustamisessa vuonna 2009 oli yrittäjyyden tutuksi tekeminen. Minulle oli selvää että haluan toimia tuottajana omassa yrityksessäni, mutta kokemus minkäänlaisesta yrittämisestä oli täysin olematon, edes perhe- tai lähipiirissäni ei ollut yrittäjiä. Niinpä halusin ensin kasvaa yrittäjyyteen; mitä tarkoittaa kun on yritys ja mitä se tuo tullessaan, ennen kuin tuotannot tulivat mukaan.

Business planin tein osana yrittäjyyden verkko-opintoja, mutta se sisälsi aluksi myös tuotantopalveluja muille tuotantoyhtiöille ja vaatimattomammin omia tuotantoja. Ensimmäinen vuosi kului siis yrittäjyyden opettelussa, ja aktiivinen tuotanto alkoi vuonna 2010. Silloin teimme lyhytelokuvan *Babelin metsä* yhdessä Aalto-yliopiston kanssa, joka oli tärkeä aloitus yritykselle voittaessaan samana vuonna Prix Europa –palkinnon, vaikka tuotanto kulki vielä opiskelijastatuksella. Samana vuonna kehiteltiin lyhytelokuvaa *Sirocco* ja dokumenttielokuvaa *Kummisetäni thaimorsian*, jotka menivät tuotantoon vuonna 2011 ja valmistuivat vuonna 2012, ollen Pohjola-filmin ensimmäiset Suomen elokuvasäätiön rahoittamat tuotannot.

5. TUOTANTOYHTIÖIDEN KASVUNPAIKAT

5.1 OY BUFO AB

Bufon ensimmäiset vuodet eivät olleet kovin aktiivisia. ”Vuonna 2008 meillä oli seitsemän minuutin lyhäri, 2009 me tehtiin Jörnin *Kuulustelu*, oikeastaan me ei tehty juuri mitään kolmena ekana vuotena.” *Kuulustelu* ei ollut Bufon oma tuotanto, tuotantoyhtiönä toimi ohjaajan yritys Jörn Donner Productions, mutta Jaari ja Lwoff vastasivat elokuvan käytännön tuottamisesta.

Vuonna 2010 tilanne muuttui, kuin tuotantoon meni Zaida Bergrothin ohjaama *Hyvä poika*, jonka budjetti oli hieman yli puoli miljoonaa euroa. ”Ja siinä vaiheessa me päätettiin että meidän täytyy ruveta tekemään tästä firma”. Suurin yrittämiseen liittyvä oivallus siis tuli vuonna 2010: ”Silloin me tajuttiin että tää ei voi toimia niin. Silloin me alettiin vähän jo heräämään siihen mutta ei me vielä mitään tehty sen eteen. Ei me alettu miettimään mitään asioita vielä yhtään sen pidemmälle. Sitten me tehtiin se leffa ja se oli valtava pettymys”. *Hyvä poika* sai teatterissa vain 10 155 katsojaa, mutta menestyi kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla hyvin. ”Joo siis sehän on hyvä elokuva, se sai laatutukeakin. Mutta *Hyvä Poika* oli se hetki kun me tajuttiin että me ei voida miettiä aina ja vain pelkästään leffan paras edellä, meidän pitää alkaa funtsiin vain ja primäärästi firmaa.”

Hyvän Pojan jälkeen seurasi lisää hiljaisia vuosia: ”Sitten me tajuttiin että hetkinen, mikä meidän seuraava tuotanto on? Niin että eikö meillä oo seuraavaa tuotantoa? Me oltiin kehitelty jotain mutta siinä vaiheessa me tajuttiin että kun joku leffa on tulossa ulos niin toisen pitäis siinä vaiheessa olla jo kuvattu. Niinhän se sykli menee, ei niin että se ensimmäinen tulee ulos ja sit me aletaan miettiä. *Hyvän Pojan* jälkeen meille tuli iso tauko. Ei meillä oikein tapahtunut melkein mitään, mä olin ihan yksin ainakin vuoden. Me tajuttiin että nyt pitää suunnitella niin että kalusto on käytännössä 50% vuodesta käytössä, ja sitten samalla tavalla porrastetaan jälkituotanto. *Betoniyo* alotti sen putken silloin 2012. Se tyhjä kausi välissä on ihan katastrofi, niin ei vaan saa tapahtua.”

Vuonna 2012 oli siis Bufon seuraavan kasvunpaikan aika: ”*Betoniyo* aloitti putken, sitten kuvattiin *Ruotsalainen hetki*, siinä tuli ihan muutaman kuukauden tauko *Betoniyon* ja *Ruotsalaisen hetken* välissä, ja *Korso* sitten melkein heti sen jälkeen. Kun *Betoniyon* päätös tuli niin silloin me päätettiin myös se, että me hommataan se valokalusto. Meillä ei ollut vielä silloin omistuksessa valokalustoa. Sitten me päätettiin myös että me hommataan kamera.”

Tunnelma kaikessa tekemisessä oli muuttunut ja intoa löytyi: ”Silloin meillä oli hyvä putki, meillä oli semmonen fiilis vuoden 2012 syksystä vuoden 2013 kevääseen että me ollaan oikeasti elokuvamoguleja, meillähän oli Kyläsaarenkadulla semmonen vanha jäädyttämö studiona ja siellä tehtiin *Betoniyo*, *Ruotsalainen hetki* ja osa *Korsosta*. Siellä me oltiin yläkerrassa 300-neliöisessä varastorakennuksen ihan jääkylmässä tilassa mutta kuitenkin. Sitten meillä oli alhaalla yli 1000-neliöinen studio jossa oli koko ajan joku. Se oli ihan mieletöntä, vaikka se oli ihan karsea paikka niin silti siitä tuli semmonen makea fiilis. Tämmöstäkö tää vois olla, olla melkein studiopomona. Alle 12 kuukauteen 3 leffan kuvaukset.”

Tulevista tuotannoista Jaari kertoo näin: ”Se *Jörkan Armi*, jos se toteutuu niin sitten meillä on jotain vuonna 2014 plus sitten nämä kaksi ensi-iltaa jotka pitäisi hoitaa. Ja nyt pitäisi saada tämä toiminta suoraviivaistettua ja järkevöidyttyä. Kyllä me 2014 kuvataan yksi kahdeksanosainen komediasarja, se on oikeastaan vaan allekirjoitusta vaille soppari. Ei tule olemaan ihan tyhjä vuosi, musta tuntuu että olemme astuneet siihen pisteeseen että tyhjä vuosi ei tarkoita sitä ettei tapahdu mitään. Se tarkoittaa sitä että me ei tehdä kahta pitkää. Se on tyhjä vuosi.”

Tuotantoyhtiön konkreettisen kasvun kannalta ratkaiseva paikka oli siis 2012-2013. Kun elokuvien saamat tuet lasketaan liikevaihtoon mukaan, Bufon liikevaihto on ollut kaksi vuotta noin 1,5 miljoonassa eurossa ja sitä on tavoite kasvattaa edelleen. ”Kyllä pitää saada enemmän, yli 2,5 miljoonaa. Sitten olisi mahis saada hyvä liksa molemmille tuottajille.”

5.2 TUFFI FILMS OY

Samana vuonna kun Tuffi Films perustettiin, ensimmäinen hanke sai kehittämistukensa: ”Ensimmäinen tuki oli *Kissanloukun* kehittämistuki. Se tuli vuonna 2010. Sitten pian sen jälkeen lähti *Kaks laulajaa* silloisella nimellään, eli nykyään *Laulu*. Se meni kehittelyyn. Varsinaisesti eka tuotanto valmistui 2011, joka oli tää Oscar-ehdokaslyhäri *Pitääkö mun kaikki hoitaa*. Se on meidän eka valmistunut tuotanto. *Treffit* tuli sitten aika pian sen jälkeen, ja se on Taikin kanssa yhdessä tehty meidän resursseilla. Me ei haettu siihen mitään rahoitusta.”

Vuonna 2011, perustamista seuraavana vuonna, Tuffi Filmsiltä oli siis valmistunut ensimmäinen lyhytelokuva ja toinen oli tuotannossa. Dokumenttielokuvien kehittämistyötä jatkettiin ja ensimmäinen dokumenttielokuva meni tuotantoon: ”2011 meillä meni *Kissanloukku* tuotantoon, sen jälkeen *Laulu* meni tuotantoon 2012.”

Tuotantojen taloudellisista luvuista Toivoniemi kertoo näin: ”*Kissanloukussa* on budjettina 120 000 euroa sisältäen omarahoituksen. Se oli kauhea vääntö, sen rahoitus varmistui lopullisesti 2013. *Laulun* tuotantobudjetti on lähemmäs 220 000 euroa. Näiden kahden kanssa me ollaan jotenkuten pärjätty ja hyvin vaatimattomasti ollaan nostettu itsellemme palkkaa. Täytyy sanoa että kyllä tää melkoista taikatemppuilua on ollut. Onhan tää suoranaisten ihme, että me ollaan tässä pisteessä näillä rahoilla.”

Omistajien palkkojen maksamisesta Toivoniemi kertoo: ”Meillähän on sellainen tilanne, että meistä ei kukaan nosta muuta kuin projektikohtaista palkkaa. Se on mahdotonta muuten, koska kaikki raha tulee projekteista. Meidän tavoite on ollut siinä ekassa business planissa ja jota me ollaan alettu lähestyä, on se, että mä saan kuukausipalkkaa. Jotta tää yhtiö pyörii, jotta se voi mennä eteenpäin ja kehittyä. Se liittyy siihen, että tuottajat ei saa taiteilija-apurahoja. Meidän muilla osakkaille se on mahdollista. Se on ollutkin se, miten me ajatellaan. Jos sä teet taiteilija-apurahalla duunia omalla riskillä niin onhan se ihan kiva et sä omistat sen duunin eikä se mene ihan harakoille. Silloin sä voit ottaa sen riskin ja tehdä omalle yhtiölle.”

Pitkä fiktio *Korso* on Jenni Toivoniemen ja Kirsikka Saaren käsikirjoittama elokuva, joka tuli ensi-iltaan keväällä 2014. Tuffi Films on elokuvassa osatuottajana,

päätuottajana toimii Bufo. Tuffi Filmsin ensimmäinen oma pitkä fiktiio on kehittyssään. Toivoniemi kertoo: ”2011 valmistui *Hyvä Poika*, jonka tuotin Bufon kanssa, jossa Tuffi Films ei ollut mukana. Sen jälkeen me puhuttiin että mitä tehtäisiin. Tuffi Films oli silloin juuri vuoden vanha, ei mitään toivoa pitkän leffan tuotannon saamiseksi. Eikä varaa. Bufossa lukivat *Korson* käsiksen ja innostuivat kovasti. Vuonna 2013 se lähti tuotantoon. Bufo on päätuotantoyhtiö ja omavaraisuus on merkittävä heidän puoleltaan. Koko elokuva on tehty heidän kalustollaan.”

Tulevaisuudesta Toivoniemi kertoo näin: ”Ennen *Korsoa* me ollaan laitettu kehittelyyn asioita. *Vaimo* sai kehittely- ja mediatukea 2013 alussa. Sitten meillä on kehittyssään Jennin lyhäri *Tiikerit*. Siihen me saatiin rahaa viimevuonna alkuvuodesta. Se ei ole vielä saanut tuotantotukea. Kyllä mä oon tullut siihen tulokseen, että vaikka tässä on yhtiö joka on tehnyt maailman parhaat lyhärin niin on se aika uskomatonta, että niiden rahoittaminen Suomessa on niin vaikeaa ja hidasta. Lähes sama duuni kuin pitkässäkin leffassa, pienet rahat ja mitään ei jää varmasti käteen. Kyllä me jatketaan lyhäreiden tekemistä mutta me ei mennä tähän rahoituskuvioon koska se ei ole kannattavaa, vaan hirveän raskasta sekä kassalle että päälle.”

Tuffi Filmsin ensimmäinen pitkä fiktiioelokuva *Hölmö nuori sydän* on tarkoitus saada tuotantoon vuonna 2015: ”Kirsikka käsikirjoittaa ja Selma ohjaa. Se me yritetään saada nyt vuoden päästä tuotantoon. *Hölmö nuori sydän* on noin miljoonan kokoluokassa. Siihen tarvii jotain ulkomaista rahoitusta kyllä. *Vaimo* on lähempänä puoltatoista. Siinä on haastava casting, tai niin molemmissa mutta *Vaimossa* erityisesti.”. Tulevaisuus siis näyttää valoisalta: ”Eihän me koskaan villeimmissäkään unelmissaan ajateltu että tämä näin menisi. Kyllä on täytynyt katsoa pari kertaa peiliin että ihan oikeasti, mulla on 12 projektia kaikkineen. *Hyvästä Pojasta* ei tule enää puheluita mutta 2011 valmistuneesta leffasta tulee ihan varmasti. Se ei vielä kerro koko totuutta, mitä projekteja sulla on meneillään, vaan koko setti merkitsee, myös ne projektit mitä sä oot tehnyt kauan sitten. Ne lapset lähtee elämään omaa elämää mutta sä oot silti vanhempi.”

5.3 DIONYSOS FILMS OY

Dionysos Filmsin ensimmäinen pitkä elokuva lähti liikkeelle poikkeuksellisen nopeasti yrityksen perustamisen jälkeen. Tähän vaikutti perustajien vahva aikaisempi kokemus ja näytöt verrattuna muihin vastaperustettuihin yrityksiin.

”Meille tuli eka leffapäätös silloin heti maaliskuun kokouksessa kun me oltiin perustettu yhtiö, eli saman tien. Se oli *Toinen jalka haudasta* ja se tuotti 300 000 euroa tappiota. Meillä ei ollut siinä vaiheessa mitään mahdollisuuksia, mä koin, kieltäytyä siitä tuotannosta”, Hyytiä kertoo ja jatkaa: ”Saimme tuotantotukea vähemmän kuin haimme, mutta koska meillä oli firma käynnissä ja meillä ei ollut mitään muuta tuotantoa niin päätimme silti lähteä tuotantoon ja yrittää hankkia sitä rahoitusta muualta. Mutta sitä ei tullut, NFTF:stä (Nordisk Film of TV Fondista, kirj. huom.) ei tullut mitään, meidän oma riski oli aika iso. Silloin tehtiin ihan minipalkalla. Ja sitten leffa, jonka uskoimme saavan 200 000 katsojaa, saikin 12 000 katsojaa. Niin se miinus tuli sitten siinä.”

Hyytiä ei kuitenkaan kadu ottamaansa riskiä, eikä tekisi toisin: ”Kyllä tälle asialle silloinkin naurettiin siinä mielessä että oli se ihan tietoinen riski. Jätetäänkö tekemättä vai tehdään. Mun piti ottaa se riski. Mä tekisin edelleen siinä kohtaa sen saman päätöksen. Se vaan osoittaa tän alan riskialttiutta ja niitä päätöksiä että välillä ne päätökset on mitä on, ei ole olemassa hyvää vaihtoehtoa. Riskejä on pakko ottaa. Se, mikä välillä unohtuu, on että ne riskit voi olla välillä myös todella suuria tuottajille taloudellisesti. Tuossakin kaikki saivat palkkansa ja mitään ei ole jätetty maksamatta. Ja mä en ole jaksanut edes palata siihen että kuinka paljon se tappio itse asiassa on koska se oli ihan riittävän syvä. Ja siinä kärvisteltiin pitkään.”

Katsojaluvut yhdistettynä rahoitusvajeeseen olivat suuri taloudellinen takaisku vastaperustetulle yritykselle. Kysyttäessä miten yritys selvisi tuotannon aiheuttamasta tappiosta, Hyytiä vasta näin: ”No mehän selvittiin sillä tavalla, että mä olin siinä vaiheessa virallisesti vuoden äitiyslomalla. Sitten me tehtiin seuraavana kesänä *Mökki*-niminen 3-osainen tv-sarja, jossa oli SES ja Yle mukana aika hyvällä panoksella ja siitä jäi käteen kaikki mahdollinen, mitä SES:n rahoituspolitiikassa voi jäädä eli sillä katettiin. Ja sen jälkeen tuli *Klikkaa mua* ensimmäinen kausi. Sitten

Johanna teki mainoksia jonkin verran, mä tein konsultointikeikkaa. Me molemmat opetettiin yhtiön laskuun.”

Tulevaisuuden suunnitelmat pysyivät kuitenkin koko ajan selkeinä: ”Totta kai oli selkeää että jatketaan ja tässä ollaan. Vuosi ilman palkkaa ja kaikki työ tehdään mitä vaan sattuu eteen ja täytetään se kuoppa. Ja mennään eteenpäin ja suunnitellaan tulevaa. Ja sitten toisaalta se oli ja on erittäin tuttu tilanne, mikä ei ole mitenkään pois suljettu tästä eteenpäinkään. Mä olin nähnyt sen jo niin monen projektin kanssa, että sinänsä se on vittumaista, eikä niiden lukujen valossa vaan se pettyminen siihen mitä odottaa ja tavallaan se miettiminen että mitä me tehtiin väärin ja miks tää leffa ei mene, näitä miettii kotona koko ajan. Mutta noilla kilometreillä mitä meillä silloin oli, se ei ollut huono kokemus.”

Dionysos Filmsin seuraava tuotanto *Toinen jalka haudasta* –elokuvan ja *Mökki*-sarjan jälkeen oli jo edellä mainittu Vuoksenmaan ohjaama TV-sarja *Klikkaa mua*. Tämä sarja sai valtavasti katsojia, siitä tuli suuri menestys. ”Sitä alettiin jo tekemään vuonna 2011 sellaiselta about puhtaalta pöydältä. Mutta kyllä siihen sitä sujakointia meni. Ja nimenomaan se sellainen aika, jolloin tehtiin paljon pientä sälää, on kauhean kuluttavaa sen takia et silloin ei pysty keskittymään yhden asian kehittämiseen tai muuhun, vaan se menee vähän sellaiseen eloonjäämisteluun. Mutta siinä kohtaa se täytyi tehdä.”

Klikkaa mua –tv-sarjan jälkeen Dionysos Films teki kotimaisilla lippuluukuilla jättihitiksi muodostuneen komedian *21 tapaa pilata avioliitto*. Hyytiä jatkaa *21 tapaa pilata avioliiton odotuksista*: ”Elokuvan ensi-illassa ei oikein osaa suhtautua kaikkiin odotuksiin, odotukset ovat korkeimmillaan viikkoa ennen enskaria. Esimerkiksi kaksykkösen kanssa ajateltiin että tähdätään siihen 45:een tuhanteen katsojaan, sitten yli 50 ja seuraavaksi yli 100. Ja jos sata menee yli niin me ollaan onnemme kukkuloilla. Tavallaan se varovaisuuden ajatus, koska meillä oli kummallakin kaksi peräkkäistä isoa leffapettymystä alla. Mulla oli *Keisarin salaisuus* ja Johannalla oli *Onni von Sopanen*. Ja sit me tehtiin *Toinen jalka haudasta*.”

Miltä se sitten tuntui, kun katsojia alkoi tulla? ”Se on epätodellista. Mutta tavallaan se on iloisempaa yllättyä positiivisesti koska niin monen kanssa on ollut niin että

odotukset ovat olleet kauhean korkealta ja niistä tullaan alas vaikka se lopputulos olisi ihan tosi kelpo ja hyvä. Mutta jossain projekteissa on ollut niin, että se buustaus mitä on odotettu, on ollut suhteettoman kova. Ja noista ei voi koskaan tietää. Ja oikeasti ei voi koskaan tietää, niitä yllätyksiä sattuu koko ajan. Jälkeenpäin on helppo sanoa että 'joo olihan tuo arvattavassa' mutta mä en enää suhtaudu kenenkään leffoihin niin että toi on ihan varma, vaan niin että se on mielenkiintoista miten Suomi reagoi leffaan.”

Dionysos Filmsin viimeisin valmistunut tuotanto on *Klikkaa mua* –sarjan toinen tuotantokausi. Tällä hetkellä Dionysos Filmsillä on tuotannossa pitkä elokuva, Vuoksenmaan ohjaama komedia *Viikossa aikuiseksi*, jota kuvataan kesällä 2014.

5.4 POHJOLA-FILMI OY

Pohjola-filmin ensimmäisen vuoden liikevaihto oli noin 8000€, toisen vuoden 27000€. Ensimmäisten vuosien aikana toteutetut tuotannot *Avioliitosta* ja *Baabelin metsä* eivät olleet ammattimaisesti rahoitettuja, eikä niistä myöskään kertynyt liikevaihtoa, vaan ensimmäisten vuosien liikevaihdon toi Mike Pohjolan töiden laskutus. Tähän sisältyi mm. hyvin yleisöä kerännyt, Turun kulttuuripääkaupunkivuoden kunniaksi Logomoon toteutettu hevimusikaali *1827 – Infernal Musical*. Tämä toi myös pienen puskurin yritykseen ja mahdollisti pienimuotoisen riskinoton ensimmäisten elokuvien kehittämisvaiheissa.

Muutoksen toi vuosi 2011, jolloin tuotantoon meni sekä lyhytelokuva *Sirocco*, budjetiltaan 176 000€, että dokumenttielokuva *Kummisetäni thaimorsian*, budjetiltaan 178 000€. Kumpikin elokuva sai tuotantotuen 2011 loppuvuodesta, ja loppuselvitykset tehtiin 2012. Tämä johti myös liikevaihdon kasvuun; elokuvien saamat tuet mukaan lukien kolmantena vuonna liikevaihto oli noin 185 000€ ja neljäntenä 215 000€.

Ensimmäinen kasvunpaikka siis ajoittui vuoteen 2011, jolloin ensimmäiset ammattituotannot käynnistyivät, ja Pohjola-filmin palkkalistoille tulivat ensimmäiset työntekijät. Tuolloin oli myös mahdollista maksaa ensimmäistä kertaa palkkaa omistajatuottajalle. Pohjola-filmille kävi samoin kuin Bufolle *Hyvän pojan* jälkeen;

tuotantojen ollessa aktiivisesti käynnissä, en osannut ottaa tarpeeksi aikaa uusien tuotantojen kehittelyyn, vaan keskityin ainoastaan käytännön tekemiseen. Kun sekä *Kummisetäni thaimorsian* että *Sirocco* saivat teatteriensi-iltansa syksyllä 2012, *Sirocco* osana lyhytelokuvanäytöstä Lähiöleffat jossa Pohjola-filmi toimi levittäjänä, uusia tuotantoja ei ollut näköpiirissä. Tämä on mielestäni kaikkein yleisin ja luonnollisin virhe, johon nuoret tuottajat ja tuotantoyhtiöt lankeavat ensimmäisten elokuvien mennessä tuotantoon. Tähän vaikuttaa myös resurssien puute; kun hallintokoneistoa ei ole, on käytännön tuottaminen tehtävä itse, jolloin aikaa kehittämistyölle ei yksinkertaisesti ole.

Vuosi 2013 kului siis pelkästään kehittämistyössä, ollen taloudellisesti äärimmäisen niukka. Tein tuon vuoden kanssa tietoisin päätöksen; vaikka oman palkan maksaminen oli minimaalista, satsaan nyt jotta tulevana vuonna tuotantoon menisi enemmän kuin yksi tuotanto.

Kehittämistyö tuotti tulossa, keväällä 2014 tuotantoon meni sekä pitkä dokumenttielokuva *Naisten Afganistan*, pitkä dokumenttielokuva *Onnen ammattilaiset* että ensimmäinen pitkä fiktiomme *Hetken tässä*. Näiden kolmen elokuvan yhteenlasketut budjetit ovat hieman yli 2,1 miljoonaa euroa, joka mahdollistaa yrityksen pyörittämisen sekä oman palkan maksamisen.

Nyt Pohjola-filmissä on siis käsillä toinen selkeä kasvunpaikka. Koska tiesimme dokumenttien toteutumisesta jo syksyn 2013 puolella, pystyimme onneksi valmistautumaan tulevaan kasvuun muuttamalla suurempiin toimitiloihin, vaihtamalla tilitoimiston, kirjanpitojärjestelmän, vakuutusyhtiön sekä palkkaamalla lisää henkilökuntaa, joista viimeisen näen kaikkein olennaisimpana asiana.

6. OMAVARAISUUDESTA

Tutkimukseen valittujen yritysten suhde omavaraisuuteen ja esimerkiksi kaluston omistamiseen vaihtelee ääripäästä toiseen.

6.1 OMA KALUSTO RAHOITUSVÄLINEENÄ

Bufon Misha Jaari kertoo heidän taktiikkansa alunperinkin olleen tulla mahdollisimman omavaraiseksi. ”Me ollaan huomattu se että ainakin kaksi tuotantoa saatiin osittain läpi vain ja ainoastaan sen takia että me voitiin laittaa niin korkea omarahoitusosuus. Ja omarahoituksen on mahdollista koostua kalustosta sekä palkoista.”

Kalustoa on kasvatettu pikkuhiljaa ja kasvatetaan edelleen. Toisille tuotantoyhtiöille vuokraaminen on kuitenkin maltillista: ”Me ei haluta kilpailla sillä, sekä Angel että Valofirma ja muut ovat meidän ystäviä. Heillä on oma bisneksensä, se on niiden bisnes, meillä on omamme”. Oman kaluston tarkoitus on siis vain auttaa omien elokuvien rahoittamista, ja tämä on Bufolle selkeä keino ammattimaisen elokuvatuotannon jatkumisen mahdollistamiseksi.

6.2 PÄÄTOIMIALANA TARINOIDEN TUOTTAMINEN

Hyytiän suhtautuminen omaan kalustoon on lähes päinvastainen: ”Sitä on hirveän vähän koska meillä on ollut se ajatus että tämä on aivohautumo. Että meillä on editti, se on hankittu hyvin varhaisessa vaiheessa koska meillä kaikki leikkaus tapahtuu täällä. Ja kun ollaan tehty yhteensä 24 osaa *Klikkaa mua* tv-sarjaa jonka osat on 45 minuuttisia niin edit-päiviä on aika paljon. Mutta muuten me omistetaan pohjalta ohjaajan tuolit ja nykyisin noita liikennetolppia koska niiden vuokra olisi tv-sarjan ajalta ollut niin iso että ne on nyt meillä tuolla kellarissa.”

Hyytiän ajatus on siis se, että silloin kun tehdään, niin vuokrataan kaikki resurssit ulkopuolelta. Ajatus tulee myös siitä että halutaan tukea muita alalla olevia toimijoita ja palveluiden tarjoajia. ”Meidän toimiala on tuottaa tarinoita. Ja varmistaa se, että ne tarinat tulee kerrottua. Ja sitten kaikkien muiden pienten firmojen tai friikkujen kanssa, tarjota niille töitä. Kyllä se on meille yksi aika iso toiminnan katalysaattori, että halutaan tarjota töitä ammattilaisille. Ettei se ole vaan että minä minä. Ja koska

me ei tiedetä mitä tulee tapahtumaan vuoden mittaan niin meidän pitäisi investoida, ja se ei ole meidän toimiala.”

Dionysos Filmsille omavaraisuus ei ole millään tavalla olennaista tai tärkeää ammattimaisen toiminnan jatkumisen näkökulmasta.

6.3 OMAVARAISUUDEN MALTILLINEN KASVATTAMINEN

Tuffi Films sijoittuu näiden näkökantojen väliin: ”Ei meillä paljon omaa kalustoa ole, mutta meillä on riittävästi jälleen kerran suhteessa tekemiseen. Kyllä meillä on tuplaantunut omavaraisuus lähtöpisteestä. Omavaraisuus määrittää myös millaisia juttuja sä pystyt tekemään ja toteuttamaan. Meillä ei ole kapasiteettia tehdä 200 000 katsojan komediaa nyt näillä mitä meillä on yhtiössä pääomaa tai resursseja. Meillä ei ole varaa siihen ilman sijoituksia, lainaa tai muuta. Siinä suhteessa, millaisia juttuja me ollaan tehty ja mihin suuntaan tulevat jutut ovat kasvamassa, niin samassa suhteessa olemme pyrkineet kasvattamaan myös meidän omavaraisuutta.”

Oma kamerakalusto Tuffi Filmissä on, äänikalustoa ei. ”Se olisi ehkä kannattanut hommata mutta toisaalta ei, koska sitten on meidän muu yritysyhteistyö vaikka Mouka Filmin tai Helsingin elokuvaäänityksen kanssa. Meillä on muita synergiaetuja, siksi me ollaan katsottu ettei meidän kannata tehdä sitä.”

Toivoniemi on sitä mieltä, että tämän hetken rahoituspohja ajaa yhtiöitä suuntaan jossa omavaraisuutta on oltava, asia mistä Bufon Jaari puhui paljon; tuotantoyhtiön kaluston omistaminen mahdollistaa tarvittavan omarahoituksen kokoon saamisen. ”Se on vähän sääli, koska kapitan omistaminen aiheuttaa kustannuksia ja työtä. Kyllä meidän intresseissä on päivittää välttämättömiä työkaluja. Mutta ei sen enempää, ei ole kiinnostusta laajentaa toimintaa kalustoyhtiöksi koska niitä on Suomessa jo tarpeeksi, se ei ole meidän suunta. Mutta välttämättömien työkalujen päivittäminen ja järkevä investointi on jatkossakin oleellista.”

6.4 TULEVAISUUS MÄÄRITTÄÄ VÄLTTÄMÄTTÖMÄN OMAVARAISUUDEN ASTEEN

Pohjola-filmin omavaraisuusaste on hyvin matala ja omarahoitus koostuu poikkeuksetta tuottajan palkan lykkäyksestä sekä oman editin käytöstä. Oma edit on ainoa resurssimme, joten siinä mielessä Pohjola-filmin suhtautuminen omaan kalustoon on lähinnä Dionysos Filmsiä.

Riina Hyytiää lainaten, olen itsekin sitä mieltä että päätoimialamme on tarinoiden tuottaminen ja niiden toteuttamisen mahdollistaminen eri palveluidentarjoajia hyödyntäen. Samalla tiedostan että omarahoitusosuuden muodostaminen on äärimmäisen haasteellista, etenkin nuorelle tuotantoyhtiölle, jos resursseja ei ole. Uskon että tämä on asia jonka kanssa hyvin moni, varsinkin nuori tuottaja, painii. Pohjola-filmin kohdalla tulevaisuus näyttää, millaiseksi oma kalusto alkaa muodostua.

7. HALLINNOLLISET VÄLINEET

7.1 KAUPALLISEN OSAAMISEN TASO

Koska elokuvatuottajat mieltävät usein yrittäjyyden vasta toissijaisena ammatti-identiteettinään, on mielestäni tärkeää ja mielenkiintoista kuulla mitä mieltä tutkimukseen valitut tuottajat ovat omasta kaupallisen osaamisen tasostaan.

7.1.1 Osaaminen kasvaa kokemuksen ja tuotantojen myötä

Tuffi Filmsin Elli Toivoniemi kokee, että tällä hetkellä oman osaamisen taso on riittävä: ”Nyt tällä tontilla ja näiden asioiden piirissä kyllä koen, että osaan ihan riittävästi. Jos ja kun haluan siirtyä seuraavalle tontille, niin kehitettävää on. Niin kuin on aina, kun joku uusi asia tulee eteen. Mulle ei ole tullut vielä eteen sellaista keissiiä,

että tämä on oikeasti 200 000 katsojan komedia. Sitten kun se keissi tulee, mä tiedän mitkä ne mun osaamisen puutteet on. Ennen sitä ei voi oikein sanoa, ettei osaisi, koska ei ole edes vielä yrittänyt, tai ole edes siellä asti, että kannattaisikaan yrittää.”

Samalla hän kuitenkin pohtii koko kaupallisuutta ja sen määrittämistä: ”Musta on ollut kiinnostavaa, että olen Tuffi Filmsin aikana alkanut määrittelemään sen kaupallisuuden uudella tavalla. Tavallaan koen, että mun kaupallinen osaaminen on aika hyvää, koska nyt kun katson track recordia taaksepäin, niin ne asiat mitä on tehnyt ja saanut aikaiseksi, kyllä niiden numerot on siellä missä ne voi maksimissaan olla. Eli jos tuotan kaksi lyhää ja niiden budjetit on x, y ja z ja niiden myynnit ja muut saavutukset ovat siellä korkeimmalla mahdollisella tasolla, niin kyllähän niillä on kaupallinen arvo. Jos mä alan määrittelemään meidän yrityksen arvoa, niin kaikki niiden tuotteiden markkinahinnat nostavat meidän yrityksen arvoa, nähden siihen mitä viivan alle jää, vaikka sinne ei jäisi mitään. Jos ei ole velkaa. Silloinhan me ollaan tavallaan samassa tilanteessa kuin ne, jotka tuottaa helvetisti rahaa, mutta toisaalta niillä on myös hirveät menot, hirveästi velkaa ja investointeja. Ja myös tuottavuuden pakko on toinen. Se on kiinnostavaa avata sitä omaa perspektiiviä, mikä on kaupallista ja mitä se tarkoittaa.”

Mielestäni tämän balanssin löytäminen ja jatkuvat tarkastelu on olennainen osa tuottajan työtä ja oman yrityksen strategian laadintaa. Mikä on milläkin hetkellä se toiminnan laajuus, joka tuottaa olosuhteet huomioon ottaen parhaan mahdollisen tuloksen yritykselle, pitäen tuottavuuden pakon oikeassa mittakaavassa.

7.1.2 Oman alan tunnuslukujen osaaminen tärkeintä

Hyytiä on Toivoniemen kanssa samoilla linjoilla: ”Tämä on mulle riittävä taso. Mä olen käynyt vuoden toimitusjohtajakoulun, missä on mukana myös talous. Se on sellainen TE-keskuksen järjestämä koulutus. Mutta se, että tietäisin kaiken laskentatoimista, niin mun ei tarvitse. Se, että mä osaan lukea tasetta ja tilipäätöstä ja lukuja, niin mä osaan tehdä sitä mun omalla alalla mutta en välttämättä muualla. Koska mulla täytyy olla se isompi tietoisuus siitä, mistä ne numerot kertoo. Meidän alalla ne kertoo aina välillä vähän omituisia tarinoita. Tämä on omanalaisensa ala, mutta kyllä mua on se kiinnostanut sen takia että musta se liittyy tuottajuuteen ja

varsinkin se liittyy toimitusjohtajuuteen. Se on asia jota ei voi jakaa alalla kenenkään muun kanssa koska muita se kiinnostaa vielä vähemmän kuin minua.”

7.1.3 Kaikki raha on projektirahaa

Puhuttaessa elokuvatuottajan riittävästä kaupallisesta osaamisesta, Hyytiä toteaa tarvittavan osaamisen riippuvan paljolti projektien suuruudesta. Jokaiselle tuottajalle kuuluu oman projektin kustannusten hallinta, seuranta, päättäminen; ennakoiminen että pysytään budjetissa. ”Tietyllä lailla yrityksessä ei ole mitään sen kummoisempaa koska meillä kaikki raha on projektirahaa. Meillä ei ole muuta kuin projektirahaa, eli se on periaatteessa projektien allakointia. Kyllä mä käytän siihen aika paljon sellaista maalaisjärkiajatusta, että pärjätäänkö me tämä vuosi näillä rahoilla. Jos tämän projektin pitää elättää meidät tänä vuonna, miten mä jaan sen rahan niin, että se onnistuu. Tavallaan sellainen kauppakassi, eli jos mulla on 20 euroa niin mitä sillä saa? Se on välillä joillekin tekijöille hankala ymmärtää että ei ole olemassa mitään kassia josta mä sieppaan, että tää on hirveän konkreettista tää raha. Se on yhtä konkreettista kun kaupan kassalla. Koska mä en omassa elämässäni elä velaksi siis sillä tavalla että mä menisin kauppaan 20 euron kanssa ja ajattelen että mä saan 50 euron ostokset ja selviäisin siitä puhumalla, mä en tee sitä myöskään yrityspuolella.”

7.2 KASSAVIRTUALASKELMAT

Jos elokuvalla on myönnetty Suomen elokuvasäätiön tuotantotukea, tuotannosta on tehtävä kassavirtalaskelma ennen kuin tukisopimusta voidaan allekirjoittaa. Näihin laskelmiin on kirjattava myös tuottajan palkka, jota todellisuudessa ei tarvitse maksaa vaikka se kirjataankin toteutuneisiin kustannuksiin, lisäksi laskelmaan eritellään varaus satunnaisiin kuluihin menoeräksi riippumatta siitä, joudutaanko sitä käyttämään vai ei. Suomen elokuvasäätiö ei valvo projektikohtaisten kassavirtalaskelmien toteutumista, mutta tuottaja toimittaa tuotannon aikana sekä väliettä loppuraportin, josta käy ilmi kulujen toteutuminen suhteessa budjetoituihin menoihin. Tuotannonaikainen projektikohtainen kassavirtalaskelma, sekä koko yrityksen liikevaihtoa koskeva kassavirtalaskelma, ovat tuottajan vastuulla ja tähän käytäntöjä on monenlaisia.

7.2.1 Kassavirta päässä

Bufolla kassavirta on Jaarin vastuulla: ”Minä katson kassavirtaa. Meidän kassavirta on se että mulla on päässä mitä laskuja on tulossa verrattuna paljonko tilillä on rahaa. Tuo kassavirta-asia on kauhea riippakiviongelmia.” Jokaisen elokuvan, joka on saanut Suomen elokuvasäätiön tukea, kassavirtalaskelman Jaari on tehnyt itse. Se auttaa talouden hahmottamista myös suuremmassa mittakaavassa.

Yhtenä kassavirran hallinnointikeinona Jaari pitää loppuraporttien tekemisen panttaamista: ”Mä vihaan noiden kaikkien loppuraporttien tekemistä vaikka ne olis kuinka hyvin tilityksissä ja kirjanpidossa, niin kuin meillä on”. Loppuraportti Suomen elokuvasäätiölle on tehtävä ensi-illan jälkeen. Elokuvalle kohdistuvia kuluja saattaa tulla vielä pitkään ensi-illan jälkeenkin. Jos loppuraporttia ei ole tehty, on tällöin syntyvät kulut mahdollista sisällyttää vielä tuotannon kuluihin, jota ei voisi tehdä mikäli loppuselvitys olisi jo jätetty.

Myös Hyytiä tekee tuotantokohtaiset Suomen elokuvasäätiön vaatimat kassavirtalaskelmat itse: ”Nehän ei ole oikein todellisia. Siinä vaiheessa kun tekee sopimuksia, siihen mä käytän aikaa että mä katon sieltä maksuaikataulun että missä kohtaa voisi saada etupainotteisuutta.”

Koko yritystä koskevaa, pitkän aikavälin seuranta Hyytiä ei näe tarpeellisena: ”Mä en tee puolentoistavuoden kassavirtalaskelmia, koska ajatuksena että jos meillä olisi nyt tili nollilla, niin seuraavaksi odotetaan mitä käy leffan kanssa ja ajatellaan että okei, sen mä virtautan niin että se riittää täksi vuodeksi”.

Kuten Jaarilla, myös Hyytiällä on suuret linjat sisäistettynä itsellään: ”Mä en tavallaan tiedä miten se tieto, että rahat riittää, syntyy mun päässä. Mä katson papereita ja mietin asioita, lasken mielessäni yhteen. Se että mä paperille laittaisin että tästä selvittää, en laita siihen aikaa. Mulla on päässä se, että tästä ei tarvi kantaa nyt huolta, tämä ei tule olemaan ongelma. Mä en tee sille mitään. Ainoastaan silloin jos tilanne on se, että on tulossa hankala ajanjakso, tai esimerkiksi näyttää että seuraava kuukausi on hankala tai vastaavaa, niin silloin alan katsomaan että mitä vois sille tehdä. Siinä

kohtaa mä reagoin hyvin lyhytjärkeisesti mutta mulla on päässä se isompi kuva siitä että onko meillä aihetta huoleen vaiko ei.”

Seuraamisen tarpeeseen vaikuttaa luonnollisesti myös yrityksen pohjakassan suuruus. ”Toisaalta sen ison tappiovuoden jälkeen me ollaan tehty kannattavia projekteja joista on jäänyt hyvää yhtiölle ja jotka ovat siellä bufferina siihen että kassavirtaan ei tarvis aina palkanmaksun yhteydessä katsoa että apua, onko meillä onko meillä, vaan pääsääntöisesti olisi mahdollista tulla toimeen sillä firman kassalla”, Hyytiä kertoo ja jatkaa: ”Ehkä se on syy, että mä en nyt kannan siitä huolta. Totta kai meidän tilanne on nyt vakaa mutta niin kuin on sanottu kaikenlaisia aikoja on ollut. Ja silloinkaan mä en miettinyt sitä vuositasolla vaan aika lyhkäisenä, miten me selvitään. Sitten taas aina ajatus siihen että sitten kun tulee iso tuotanto, niin se vie sitä kokonaisuutena taas eteenpäin. Tää on vähän kuin rikasta ja köyhää, välillä ei ole mitään ja välillä on sitten paljonkin.”

Vastuukysymys on Hyytiälle selkeä: ”Tavallaan mulle on ollut sellainen kunnia-asia että palkat ja laskut maksetaan ajallaan. Mä en halua millään tavalla vahvistaa mitään kuvaa siitä, että siinä rahaliikenteessä olisi jotain ongelmia. Että rahaan liittyvät vaikeudet ovat mun vaikeuksia. Ja mun tehtävä on kantaa niitä.”

Tästä olen Hyytiän kanssa täsmälleen samaa mieltä. Vaikka yrityksessä olisi kuinka paljon henkilökuntaa, vain tuottaja voi ja vain tuottajan kuuluu kantaa vastuu yrityksen taloudesta, niin hyvinä kuin ennen kaikkea huonoina aikoina. Myös Pohjola-filmin selkeä strategia on ollut alusta asti se, että kaikki palkat ja laskut tulee maksaa ajallaan, yksikään summa ei saa lähteä myöhässä, sen on oltava osa imagoamme.

Toivoniemi on Hyytiän ja Jaarin kanssa samoilla linjoilla ja kertoo talousseurannasta näin: “En tee tarkkoja tai pitkän linjan laskelmia, kyllä se tuntuma tulee muualta kuin laskukoneesta. Perushyvänä työkaluna mulla on Drivessä Excel, johon kirjaan tuloja ja menoja, jotta osaan esim. lähettää laskut ajoissa, mutta muuten kokonaiskuva on mulla takaraivossa. Sitä on kehittynyt sellainen ylimääräinen aisti näihin raha-asioihin, että sen tavallaan tuntee milloin on tulossa huono kausi kassan kannalta, ja milloin voi taas mennä huolettomammin. Koen myös sen raskaaksi ja aikasiepoksi,

alkaa hallinnoimaan tarkemmin tai isommin kassavirtoja, siihen saa helposti upotettua puolet elämästään.”

7.2.2 Kirjanpitäjän merkityksestä

Kaikki haastateltavat korostavat hyvän kirjanpitäjän merkitystä. Bufolla Jaari hoiti ensin käytännön kirjanpitoa yhdessä tilitoimiston kanssa itse. ”Nyt Vera on ottanut haltuun sen, koska me ollaan huomattu että jos se on mulla hallussa, niin se ei toimi. Tähän saakka mä oon hoitanut sen kaiken mutta nyt kun oli tää useamman tuotannon vuosi, niin se oli kaaosta. Se oli karsea vuosi, kolme tuotantoa lomittain päällekkäin sinne tänne, mulla meni kaks päivää viikosta siihen.”

Dionysos Filmsillä tilitoimisto on ollut alusta asti sama, samoin käytäntö on samankaltainen alusta asti: ”Mulle ei ole hankala tiliöidä laskuja, koska mä ajattelen samalla sekä sitä kyseessä olevaa elokuvaa että tulevia elokuvia. Se on lopulta hirvittävän pieni osa mun työtä, jopa sellaisina kuukausina kun 300 000 kulkee firman läpi mikä on ihan tyypillinen tuotantokuukausi. Koska koko aikaa ei voi olla luovimmillaan, on paikoin ihan rauhoittavaa maksaa kuudenkymmenen tositteen pino. Et se ei oo mitenkään pois mun tavasta toimia, joka on tämänkokoisessa firmassa kokonaisvaltainen. Ja sen, että mä ulkoistaisin sen kokonaan, niin mä en vaan oo sellainen ihminen, mun täytyy itse tietää paljonko meillä on rahaa. Ja missä se raha liikkuu ja minkälaiset kuluvirrat siellä menee. Sillon mä tunnen oloni turvalliseksi, kun mä olen näistä tietoinen.”

Kun Hyytiä myös tekee elokuviensa budjetit itse, laskujen tiliöinti auttaa rakentamaan budjetit mahdollisimman realistisiksi: ”Sieltä kertyy myös sellaista oppia ja opetusta ja myös sitä, että mä pystyn sanomaan että ’ei, tämä ei pidä paikkaansa, tästä täytyy ottaa selvää’ tai ’oho, olipa tää kallista’ tai ’tänkö verran tämä nykyään maksaa’. Esim. viime talvena, kun yhden talon lumityöt maksoi 3 000 euroa. Et se on sellainen tietopankki mistä mä kerään jotta meidän budjetit olisi laadittu niin, että ne on mahdollista pitää.” Projektien tarkkaa kuluseurantaa Dionysos Filmsissä ei tehdä kirjanpidon ulkopuolella.

7.2.3 Verotilin haasteellisuudesta

Kun laskuja on paljon, ongelmia aiheuttaa erityisesti verotili. Suomen elokuvasäätiön kassavirtalaskelmaan verotiliä ei ole eritelty. Koska säätiöraha ei ole arvolisäveron alaista, suurin osa elokuvatuotantoyhtiön arvolisäveron alaisista tapahtumista on ulospäin maksettavia laskuja. Tästä johtuen verotilillä voi olla toisinaan hyvinkin paljon saamia tuotantoyhtiöön päin. Näin on esimerkiksi silloin, kun kuvausten jälkeen maksetaan kuvauksia koskevat suuret kalusto- ja muut ostolaskut. Laskujen yhteydessä maksettavan arvolisäveron saa takaisin vasta kaksi kuukautta myöhemmin. ”Silloin kun on vähän rahaa, niin silloin pitää soitella monta kertaa kirjanpitäjälle että milloin ne verorahat tulevat takaisin” Jaari kertoo.

8. OMISTAJUUSPOHJA JA HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ

Kaikkien haastateltujen tuotantoyhtiöiden omistuspohja on säilynyt samana perustamisesta tähän päivään, Pohjola-filmiä lukuun ottamatta. Pohjola-filmin omistajuuteen tuli muutoksia keväällä 2013, kun Helsinki-filmi tuli mukaan vähemmistöosakkaana. Näitä osakekauppoja oltiin valmisteltu pitkään, kauppohen tarkoitus oli virallistaa pitkään jatkunut yhteistyö yritysten välillä. Sen sijaan muutoksia henkilökunnan määrässä on tapahtunut kaikissa yrityksissä.

8.1 OY BUFO AB

Bufolla työskentelee tällä hetkellä pitkässä työsuhteessa kaksi henkilöä, tuotantopäällikkö Vera Airaksinen sekä Helena Mielonen, jota Bufon lisäksi työllistää samaan konserniin kuuluva B-Plan Distribution. ”Heidän palkasta me pidetään huolta. Se on ainoa asia tällä hetkellä mistä ei luovuta, ennemmin luovutaan omista palkoista, koska kun he tulivat tänne niin mulla on oikeasti ollut aikaa esimerkiksi lukea käsikirjoituksia” Jaari kertoo ja jatkaa: ”Nyt huomaa että voi oikeasti tehdä sitä mitä viisi vuotta aikaisemmin katsoi että olisi ollut tuottajan duuni”.

Tämä on mielestäni yksi tärkeimmistä seikoista liittyen tutkimuskysymykseeni. Jos henkilökuntaa ei ole, tuottaja joutuu hoitamaan tuottajan työnkuvan lisäksi liian monta muuta työnkuvaa, jolloin oma tuottajuus ei pääse muodostumaan.

8.2 TUFFI FILMS OY

Tuffi Filmsillä vakituista henkilökuntaa ei omistajien lisäksi ole. ”Minä olen meillä toimistolla, mutta muuten kaikki yhtiön ulkopuoliset ovat määräaikailla sopimuksilla. Tuohon on vaikea vastata koska meillä myös esim. kaikki yhtiön osakkaat tekevät vähän kaikkea. Sen lisäksi esimerkiksi meidän yksi määräaikaista työntekijöistä, Aino Suni on ollut meillä menossa mukana jo 2-3-vuotta. Milloin tuotantoassistenttina, milloin kuvaajana, ja nyt hän myös ohjaa. Me halutaan kehittää pitkäaikaisia työsuhhteita”.

Toivoniemi kertoo kuitenkin etsivänsä itsellensä tuottajaparia. ”Etsin toista tuottajaa koko ajan. Hänen pitäisi sitten tuoda ehdottomasti myös projekteja mukanaan. Se mihin me tyssätään on se, että meillä ei ole toista tuottajaa. Se on se meidän kasvun rajoite tällä hetkellä.”

8.3 DIONYSOS FILMS OY

Dionysos Filmsin malli eroaa Bufosta ja Tuffi Filmsistä siinä, että heidän palveluksessa on perustamisesta asti ollut vakituinen linjatuottaja Leena Mäenpää-Bentley. Uskon tämän johtuvan siitä että Hyytiällä on vankka tuottaja- ja yrittäjätausta, jolloin on sekä taloudellisesta mahdollista että oman tuottajuuden kannalta välttämätöntä ettei tuottaja vastaa kaikesta yksin. Nyt vakituista henkilökuntaa on tullut yksi lisää. ”Eli me ollaan nyt kasvettu 25 prosenttia”, Hyytiä kertoo. ”Mutta meillä ei ole sen lisäksi oikeastaan tapahtunut mitään muutoksia tämän kasvun myötä. Ja se johtuu siitä, että mun tausta oli silloin isossa yrityksessä ja mä toin osittain niitä toimintamalleja tänne. Nyt ero on ainoastaan se, että multa puuttuu se armeija joka tekee tiettyjä asioita. Sitä ei ole ollut ikävä”.

8.3.1 Päätös nuoren tuottajan palkkaamisesta

Dionysos Filmsin vakituisen henkilökunnan määrä on siis kasvanut yhdellä, kun mukaan on tullut nuorempi tuottaja Mahsa ”Max” Malka. Ajatus lähti Hyytiän mukaan liikkeelle Linda Beathin kurssilta EAVESTA. EAVE on vuodesta 1988 järjestetty tuottajille suunnattu koulutuskokonaisuus. ”Linda on sellainen kanadalainen tiukka mimmi. Siitä on nyt ehkä puolitoista vuotta. Kun mä olin EAVEssa ilman projektia, mä menin sinne yrityskurssille jota pidettiin silloin kun muille oli tällaisia projektitehtäviä, meitä oli neljän hengen ryhmä. Ja siellä yhtäkkiä mä tajusin että nyt me ollaan Dionysos Filmsin kanssa vaiheessa, jossa nimenomaan me kaivataan nuorempaa väkeä ja uutta tuottajaa. Ja tavallaan sellaista tiettyä vastavoimaa ettei me jatketa vain näin miten me tehdään eli tehdään yksi projekti per vuosi. Ja se tuli ikään kuin salamana kirkkaalta taivaalta että tässä on ratkaisu: meidän on pakko ottaa nuorempi tuottaja. Ei mitään assaria vaan tuottaja ja nuoremmasta polvesta.”

Hyytiän mukaan ajatus siitä että nyt Dionysos Filmsillä olisi jo mahdollisuus tukea muita oli ollut olemassa jo jonkin aikaan. ”Me oltiin puhuttu siitä että meillä rupeis olemaan jo vähän patteja ikään kuin jeesata muita. Tai siirtää jotain kokemusta eteenpäin tai tukea vastavalmistuneita tai mitä vaan. Et se olisi mieluisa tehtävä toimia vähän kummitätinä. Se oli sellainen keskustelu mitä me oltiin käyty Johannan kanssa.”

Nuorempi tuottaja tulee vetämään omia projektejaan. ”Hänellä on omat projektit ja mä autan niissä, ja mä olen mahdollisesti niissä tuottajana hänen kanssaan, mutta Maxilla on se vetovastuu. Mulla on omat projektit missä Max ei ole mukana. Ja toki niin että jos on vaihe, jossa mun tuotanto tarttee jeesiä niin pidetään se harmaa alue mahdollisimman isona ja mahdollistetaan se, että jokaisen palkkarahat tulee jostain. Se on kuitenkin se yksi tosiasia.”

8.3.2 Tuotannollinen työnjako linjatuottajan ja tuottajan välillä

Hyytiä kertoo että työnjako hänen ja linjatuottajan välillä on selkeä: ”Leena on linjatuottaja eli vastaa kaikista käytännön toimista, materiaalista, kuka hakee mitään, ihan tästä peruspyörityksestä. Ja mä vastaan taas kehittelystä, budjetoinnista, ainakin keskeisten henkilöiden palkkaamisesta, usein kaikkien mutta ainakin taiteellisesti päävastaavien.” Hyytiän vastuulla on taas kaikki ulkopuoliset suhteet eli suhteet sekä kotimaisiin että ulkomaisiin rahoittajiin ja yhteistyökumppaneihin. ”Ja sitten tätä päivittäistä rutiinia jaetaan yhdessä Leenan kanssa. Leena osallistuu tosi voimakkaasti hankkeiden kehittelyyn, se on sellainen sparrauspari. Leena ei itse tuo hankkeita.”

Hyytiän mukaan se, että kaikesta käytännöstä vastaa Leena, mahdollistaa sen että esimerkiksi kuvausvaiheessa tuottajaa ei tarvita henkilönä joka on koko ajan paikalla, vaan henkilönä joka on olemassa tarvittaessa. ”Kuvausvaiheessa mä en ole se henkilö jolle soitetaan, vaan se on Leena.” Yhteiset pelisäännöt ovat selkeät pitkän yhteistyön tuloksena: ”Meillä on aika hyvin jakautunut se, että mistä mä vastaan ja mä vastaan sellaisista jotka vaatii sellaisen omistajavastuun mistä mä en voi sysätä vastuuta Leenalle”. Se, onko tuotannoissa lisäksi palkattuna tuotantopäällikkö, riippuu pitkälti projektin suuruudesta ja kokonaisvaltaisuudesta.

8.4 POHJOLA-FILMI OY

Pohjola-filmin henkilökuntamäärässä tapahtui olennaisia muutoksia vuonna 2013, joka on suorassa suhteessa yrityksen kasvuun. Tuotantoassistentti Viivi Veivo oli syksyyn 2013 asti tehnyt vain osittaista työaika joka nyt muuttui kokopäiväiseksi, ja Piia Nokelainen aloitti elokuussa linjatuottajan ja tuottajan toimenkuvassa. Nämä muutokset mahdollistivat sen, että olemme valmiita vuoden 2014 tuotantojen toteuttamiseen.

9. TULEVAISUUDEN SUUNNITELMAT

9.1 TUFFI FILMS OY

Toivoniemen mukaan Tuffi Filmsin välttämätön seuraava askel on oikean tuottajaparin löytäminen volyymin kasvattamiseksi. Toimintaa pitää kasvattaa ja sen jatkuvuus taata: ”Me pidetään juuri seuraavaksi strategiapalaveria joka liittyy nimenomaan näihin kysymyksiin. Meillä on erilaisia suunnitelmia. Voi olla, että alamme kehittämään kaupallista tv-sarjaa, joka tuo tasaista tuloa sisään. Jotta me ei olla koko ajan riippuvaisia siitä, että meneekö joku läpi vai ei. Mainoksia me ei lähdetä tekemään koska se ei ole meidän leipäosaamista. Eihän siihen ole lääkettä ja reseptiä, mutta nyt me vaan päätetään mihin suuntaan mennään ja mitä me yritetään jotta tää toiminta voi jatkua sellaisena kuin me halutaan että se jatkuu. Jos se on epämiellyttävää ja raskasta niin ei ole järkevää, sitten jotain muuta.” Kun elokuvien saamat tuet lasketaan liikevaihtoon mukaan, Tuffi Filmsin liikevaihto pyörii Toivoniemen mukaan noin 300 000 - 400 000 eurossa. ”Ja kyllä sitä isommaksi pitäisi saada”, Toivoniemi toteaa.

9.2 OY BUFO AB

Jaarin mukaan Bufon toiminta on nyt menossa siihen suuntaan, mikä on tavoite: ”Mun mielestä Aleksi Bardy on hyvä esimerkki siitä, että elokuvatuottaja voi olla ammatti. Ellei sulle käy niin hyvä munkki, että sulla tulee se iso hitti alkuun jolloin sä saat sen pohjan kondikseen, niin sitten se on työlästä ja kestää kauan, silloin pitää olla se strategia ja tapa hoitaa se niin kuin meillä on nyt tuo kalustoasia, se on se meidän juttu. Se on yksi taktiikka, siitä ei tule suoraa rahaa mutta kyllä sillä tätä pyörittää, maksaa Veralle ja Helenalle palkan sekä vuokran. Ja sen hitin on tultava, koska mä oon laskenut niin että meidän on pakko lähteä tekemään myös kaupallista elokuvaa.”

Elokuvatuotantojen määrästä Jaari kertoo näin: ”Meillä on tavoite tehdä kolme leffaa kahdessa vuodessa, ja toivottavasti yksi niistä on laatuelokuva. Laatuelokuvalla me tarkoitetaan että me voidaan mennä hautaan ja sanoa että onneks me tehtiin se leffa,

muulla ei oo niin välii. *Betoniyo* esimerkiksi, *Hyvä Poikakin* oli semmonen. Se on se tavoite, kaks kaupallista, ne voi olla ihan minkä hintasia, ne voi olla tosi isoja leffoja tai ne voi olla niitä 350 000 euron leffoja. Niitä kaks kahteen vuoteen ja yks hyvä. Se on mun mielestä hyvä rytmi. Tiukempi olis liian tiukka ja löysempi tekee taas huonomman vuoden seuraavaksi vuodeksi.”

9.3 DIONYSOS FILMS OY

Hyytiän mukaan suuria muutoksia yrityksen rakenteeseen ja toimintapaan ei ole tulossa: ”Toimintamalli on hyvä. Mä oon ollu siinä isossa laivassa niin pitkään että mua ei kiinnosta se. Isoin asia mulle oli, että mä en halunnu enää hallintoa. Koska Filmiteollisuudessa jos mulla oli kymmenen hanketta, se tarkoitti sitä, että mä olin paikassa jossa ratkottiin ongelmia tai tehtiin hallinnointia. Ja jos nää täyttää koko viikon, se on raskasta. Nyt jos mä maksan tunnin laskuja niin se on rentoutusta. Eli ajatus on se että mitä tekee, tekee sen täysillä. Ja tekee sitä tekijänä riippumatta siitä mikä se nimike on mutta tavallaan tuntee sen hankkeen kuin omat taskunsa sisältö edellä. Enkä mä ole siitä halukas luopumaan.”

Tähän vaikuttaa Hyytiän vankka kokemus ja tausta, jonka myötä hän on nähnyt monia erilaisia toimintaympäristöjä ja tapoja. Tuotantojen lukumäärä ei ole olennaista. ”Mulla ei ole enää mitään määrän sokeutta. Olisinko mä 12 leffaa tuottanu, mä en ees muista. Se ei ole se oleellinen asia. Tai tv-sarjojen määrä. Vaan sen työn täytyy olla mielekästä ja tärkeää ja sen pitää olla oma motivaatio. Miksi sitä tekee ja miksi se on tärkeää, miksi mä haluan tehdä sitä, miksi mä haluan joutua niihin tilanteisiin yhä uudestaan mihin projektien kanssa joutuu.”

Tällä hetkellä laajentuminen ei siis ole suunnitelmissa, mutta ei jossain mittakaavassa täysin poissuljettu vaihtoehto: ”On mahdollista että tämä laajenee tulevaisuudessa jollain muulla kun nuorella tuottajalla, mutta me ollaan hänen kanssaan niin alussa että me taas käytetään siihen aikaa, jotta se lähtee menemään hyvin eteenpäin.”

Yhteen asiaan keskittyminen on Hyytiälle sekä mielekästä, että tuonut hyvä tuloksia: ”Me ollaan saavutettu sillä hyviä tuloksia sekä telkkarissa että leffassa. Se, että tekee

vähän kaikkea ei ole enää mahdollista. Tai se että yrittää kauhean montaa juttua yhtä aikaa koska sekään ei ole mun päälle enää mahdollista. Toisaalta se, että niitä hankkeita täytyy olla useampia, palloja ilmassa. Mutta sitten on aina varaa keskittyä pääsääntöisesti siihen yhteeseen. Tai suunnata energiaa ettei ole niin montaa tulipalloa yhtä aikaa ilmassa. Totta kai sen näkee, että se kasvu on tulevaisuudessa olemassa mutta mä en näe sitä itseisarvona tai sellaisena että tämän täytyy olla koko ajan suurempaa ja mielekkäämpää. Siksi joka kerran pitäisi päästä joku steppi kulkemaan ylöspäin siinä omassa osaamisessa. Tai omassa ammattitaidossa tai uuden tekijän tai uudenlaisen stoorin tai minkä vaan kanssa. Siellä täytyisi olla jokin porkkana mikä edistää kehitystä, omaa tai firman kehitystä tai elokuvataiteen kehitystä. Tämän kokoisessa firmassa niiden pitää olla melko samat asiat, että niitä ei voi erottaa.”

On siis äärimmäisen tärkeää huomata, ettei kasvu itsessään ole aina absoluuttisen tavoittelemisen arvoinen asia, vaan kasvu suhteessa yrityksen kasvua koskeviin tavoitteisiin.

9.4 POHJOLA-FILMI OY

Pohjola-filmi on juuri nyt toimintansa käännekohdassa ja kasvupisteessä. Ensimmäinen pitkä fiktio on tuotannossa ja seuraavat pitkällä kehittelyssä. Tavoitteena on että Pohjola-filmistä tulee säännöllisesti niin pitkiä kuin lyhyitä fiktioita ja dokumentteja tuottava yhtiö.

Kohdassa 10.4 käsitellyn henkilökunnan kasvun lisäksi suurin nyt kasvun mukanaan tuoma muutos koskee toimitiloja. Syksyyn 2013 asti Pohjola-filmin toimisto oli yksi 40 neliömetrin kokoinen huone Suvilahdessa. Samassa huoneessa oli sekä työpisteet, neuvottelutilat, kun keittiönurkkauskkin. Henkilökuntamäärän kasvaessa myös tila alkoi käydä väijäämättä pieneksi. Marraskuussa 2013 muutimme Länsi-Pasilaan noin 165 neliön toimistotiloihin. Tämä toi suuren muutoksen käytännön tekemiseen ja nostatti myös omavaraisuusastetta; nyt meillä on käytössä omat editit,

neuvotteluhuone, sekä kunnolliset työtilat niin vakituisille- kuin projektityöntekijöillekin.

Samalla katsoin tarpeelliseksi muuttaa myös hallinnollisia välineitä. Vaihdoin tilitoimistoa ja kirjanpitäjää jotta voimme käsitellä kirjanpitoamme kokonaan sähköisessä muodossa. Lisäksi vaihdoin kaikki yrityksemme vakuutukset toiseen tuotantoyhtiöön henkilölle, jolla on vahva elokuva-alan asiantuntemus ja joka näin ymmärtää alamme erityisvaatimukset. Koin että kaikkien toiminnan osa-alueiden päivittäminen seuraavalle tasolle on välttämätöntä juuri tässä kasvunpaikassa.

Kasvun nyt mukanaan tuomien muutosten täydelliseen haltuunottoon menee aikaa. Seuraavat viisi vuotta tulevat määrittelemään sen, millaiseksi nyt rakennettavat muutokset organisaatiossa ja hallintatavoissa lopullisesti muotoutuvat. Tällä hetkellä tuntuu hyvältä toimintamallilta se, että yrityksessä on omistajien lisäksi kaksi palkattua henkilöä toimistolla; vakituinen tuotantoassistentti sekä vakituinen linjatuottaja. Ilman näitä henkilöitä oman tuottajuuden ylläpitäminen, syventäminen ja jatkuva kehittäminen ei olisi mahdollista. Suurempi henkilökunta taas vaatisi ympärilleen laajemman tuotantokoneiston ja suuremman tuotantomäärän. Tällaiseen kasvuun Pohjola-filmi ei ole vielä valmis, eikä se tuntuisi mielekkäältä. Tulevaisuus tulee näyttämään kasvun suunnan, onko tuotantojen määrän kasvattaminen mielekästä silloin vai onko nykyinen organisaatio ideaali juuri Pohjola-filmille.

10. TUOTANTOYHTIÖIDEN VAHVUUDET

Vaikka aktiivisesti toimivien tuotantoyhtiöiden kenttä on Suomessa pieni, on tärkeää löytää jokaisesta yrityksestä niiden omat vahvuudet, ja keskittyä erikoistumaan näiden vahvuuksien kautta. Erikoistuminen voi tapahtua elokuvien sisällön kautta ja näkyä kankaalla, mutta erikoistuminen voi tarkoittaa myös spesifiä osaamista kuten tietynlaisen kaluston omistamista, tiettyä mielikuvaa tai tiettyjä toimintatapoja.

Mielestäni kaikkia haastattelemiani yrityksiä yhdistää se, että niistä on yrityksen sisäpiiriin kuulumattomankin helppo poimia yrityskohtaisia vahvuuksia. Yksi vahvuus, joka on liitettävissä jokaiseen haastateltuun tuotantoyhtiöön liittyy yrityksen imagoon alan sisällä; näihin tuotantoyhtiöihin on hyvä ja miellyttävä mennä töihin, työntekijöistä pidetään hyvää huolta, palkat maksetaan sovittuna ajankohtana ja yrityksen omistajat ovat helposti lähestyttäviä.

Alla olevat erittelyt ovat omia tulkintojani tutkimukseen osallistuneiden tuotantoyhtiöiden vahvuuksista.

10.1 OY BUFO AB

Bufon vahvuus ja erikoistuminen liittyy vahvoihin sisällöllisiin ambitioihin. Betoniyö ei tuonut kassavirtaa lippuluukuilta, mutta vahvisti Bufon asemaa taide-elokuvia tuottavana yhtiönä sekä rahoittajien silmissä että alan sisällä, tämän puolesta puhuvat mm. elokuvan voittamat kuusi Jussi-patsasta. Tämä on se sisältö josta Bufo tunnetaan. Toinen vahvuus ovat tekijät, vahva tuottajapari Jaari ja Lwoff, sekä näiden tekijöiden hyvää mieltä herättävät hankkeet kuten oman ravintolan perustaminen.

10.2 TUFFI FILMS OY

Tuffi Filmsin suurin vahvuus ovat tekijät sekä kansainvälinen tunnettavuus ja kansainväliset suhteet, jotka ovat täysin poikkeuksellisia näin nuorelle tuotantoyhtiölle. Oscar-ehdokkuuden myötä Tuffi Films on noussut aivan omalle tasolleen. Tuffi Films ei ole vain tuottajalähtöinen yritys vaan yhtiössä on sisällä myös talentit, jotka ovat tuotantoyhtiölle kullannarvoisia. Tuffi Films on nouseva ja kasvava nuori tuotantoyhtiö jolta odotetaan paljon, ja johon ollaan myös valmiita panostamaan.

10.3 DIONYSOS FILMS OY

Dionysos Filmsin vahvuus löytyy tekijöistä ja yhtiön katalogista. Yrityksessä on osakkaana äärimmäisen ammattimaisen tuottajan lisäksi tunnettu ja lahjakas ohjaaja. Dionysos Films on vakiinnuttanut paikkansa elokuvatuotantoyhtiöiden kentällä ja lisäksi onnistunut vakiinnuttamaan asemansa suuren yleisön silmissä; vahvuus mitä muilla yhtiöillä ei vielä ole. Yhtiön selkeä vahvuus on tarinankerrontaan liittyvä osaaminen ja kehittelyyn panostaminen; yleisöystävällisyys ja suuren yleisön tavoittavien tarinoiden tekeminen.

10.4 POHJOLA-FILMI OY

Pohjola-filmin vahvuus liittyy mielestäni toistaiseksi tuotantoyhtiön profiiliin suhteessa tekijöihin ja rahoittajiin, ja tämä profiili on luotettavuus, mielikuva joka on minulle tuottajana äärimmäisen tärkeä. Sisällöllisesti linjaamme kuvaa erikoistuminen pohjoiseen elokuvaan ja niiden tarinoiden kertomiseen, jotka koemme itselle tärkeiksi. Valitsemaamme linjaa kuvaa parhaiten *Kummisetäni thaimorsian*, suurelle yleisölle tarkoitettu dokumenttielokuva. Elokuva ei lippuluukuilla kerännyt suurta yleisöä katsojamäärän jäädessä noin 1500:n, mutta televisioesitys toi yhteensä yli 500 000 katsojaa, joka on dokumenttielokuvalle poikkeuksellinen. Tavoitteenamme on tulevaisuudessa tuottaa yhä enemmän tärkeäksi kokemiamme tarinoita, jotka koskettavat mahdollisimman suurta yleisöä.

11. YHTEENVETO JA POHDINTA

Kasvun paikka on nuorille tuotantoyhtiölle aina haasteellinen. Jotta yritys voi kasvaa on tehtävä toimenpiteitä, joihin nuorella yrityksellä ei ole taloudellisia valmiuksia ennen kasvun mukanaan tuomia tuloja. Tämä on kierre, jota on vaikea murtaa ilman lainaa tai muita yritysjärjestelyjä, mutta joka on edellytys sille, että tuotantoyhtiö siirtyy seuraavalle tasolle.

Tämä haastattelututkimus osoitti, että tietyt seikat ovat välttämättömiä, jotta tuotantoyhtiö voi kasvaa ja kehittyä ammattimaiseksi yritykseksi. Haastateltujen tuottajien näkökulmat eivät olleet kaikissa kysymyksissä yhteneväisiä, mutta tietyt lainalaisuudet toistuvat kaikkien haastateltujen vastauksissa. Esimerkiksi tuotantoyhtiön omavaraisuutta koskevia malleja on jo haastatelluissa tuotantoyhtiöissä useita, jolloin tietty päämäärä omavaraisuuden koossa ei ole kriittinen tuotantoyhtiön kasvamiselle ja paikkansa vakiinnuttamiselle. Sen sijaan tutkimus osoittaa, että ilman kahden elementin toteutumista kasvu ja oman paikan vakiinnuttaminen kotimaisten elokuvatuotantoyhtiöiden kentällä on joko mahdotonta tai erittäin vaikeaa. Nämä ovat tarvittavan henkilökunnan palkkaaminen oman tuottajuuden mahdollistamiseksi sekä riittävä panostaminen kehittämistyöhön, niin hankkeiden määrän kuin kehittämistyöhön tarvittavan ajan suhteen. Näiden rinnalle nostan kolmantena elementtinä oman tulkintani tuottajan riskianalyysin teon merkityksestä.

Tärkein ammattimaiseen toimintaan ja kasvuun liittyvä väittämäni on, että kukaan tuottaja ei voi ammattimaisesti ja pitkäjänteisesti ilman riittäviä henkilöresursseja toiminnan edistämiseksi. Tähän liittyy kaksi erillistä näkökulmaa; hankkeiden syntymiseen sekä hankkeiden toteuttamiseen liittyvät näkökulmat.

Tuottaja ei voi johtaa tuotantoyhtiötä ilman projekteja, eikä tuottaja voi vetää projektia yksin. Tuotantoyhtiön yritystoiminnan pohjan muodostavat hankkeet jotka tuottaja valitsee tuotantoyhtiöön ja henkilöt keiden joiden kanssa hän hankkeita edistää. Idea voi toki olla tuottajalähtöinen, mutta silloinkin tuottaja tarvitsee ympärilleen käsikirjoittajan ja ohjaajan. Rahoituksen takaamiseksi jokaiselle kokoonpanolle täytyy luoda oma vahvuutensa; miksi juuri tämä teksti tämän kirjoittajan toimesta tälle ohjaajalle ja tämän tuotantoyhtiön tuottamana on ainutkertainen ja tulee johtamaan hyviin tuloksiin.

Kun hanke on saatu alkuun, yksikään tuottaja ei myöskään voi vetää sitä läpi ilman riittäviä henkilöstöresursseja. Tämä asia tuli ilmi kaikkien haastateltujen puheista; jotta tuottaja voi toimia tuottajana ja keskittyä tuottajuuteen, sen syventämiseen ja kehittämiseen sekä tulevien tuotantojen kehittelyyn, on yrityksessä oltava palkattuna linjatuottaja tai tuotantopäällikkö, joka vastaa käytännön toteutuksesta vaikka

tuottajalla päävastuu tuotannosta säilyykin. Tämä on asia, joka on jo käytännön resurssisyistä etenkin nuorille tuottajille kaikkein haasteellisin asia ja usein kasvun este. Misha Jaari kertoi omassa haastattelussaan tämän asian ymmärtämisestä erityisen hyvin; vasta nyt kun vakituista henkilökuntaa on, hän kokee että voi toimia tuottajana tavalla jolla hänen olisi pitänyt toimia jo viisi vuotta sitten.

Tuotantoyhtiö ei voi myöskään toimia aktiivisesti ja ammattimaisesti mikäli tuotantojen määrä ei pysy tasaisena. Tuotantojen määrä taas ei voi pysyä tasaisena ilman, että tuottaja ottaa hankkeiden kehittämiseen tarvittavan ajan jo kunkin käynnissä olevan tuotannon aikana. Tämä taas on mahdollista vain, mikäli yrityksessä on riittävästi henkilökuntaa käynnissä olevien tuotantojen käytännön projektijohtamiseen. Lisäksi kehiteltäviä tuotantoja on oltava enemmän kuin yksi; aktiivinen tuotantoyhtiö ei voi laskea kaikkea yhden tuotannon rahoituksen varmistumisen varaan, siihen liittyvä riski on yksinkertaisesti liian suuri.

Kolmantena elementtinä tuon pohdintaan mukaan tuottajan riskianalyysit liittyen niin tuotantoyhtiöön kuin projekteihinkin. Riskinotto ja paineensietokyky ovat tuottajalle välttämättömiä ominaisuuksia. Projektikohtaiset riskianalyysit ovat erityisen haasteellisia siksi, että tuottajan työhön liittyy myös sisällöllinen osaaminen ja vaikuttaminen, ja intohimon sokeuttamana voi tehdä vääriä arviota. Tämä on inhimillistä. Mutta ennakoimalla mahdolliset vaaran paikat, niiden seuraukset ja keinot selviytymiseen riskin toteutuessa mahdollisimman tarkkaan, tuottaja voi kuitenkin ottaa tietoisia ja hallittuja riskejä.

LÄHTEET

De Winter, Helen (2006). *What I really want to do is Produce*. Faber and Faber Limited, London.

Oksman, Riku (2013). *Projektijohtaminen suomalaisessa tv- ja elokuvatuotannossa - Näkökulmia projektijohtamiskäytäntöjen rakentumiseen tv- ja elokuvatuottajien haastatteluissa. Johtamisen ja kansainvälisen liiketoiminnan laitos*. Aalto-yliopisto, Kauppakorkeakoulu, Helsinki.

Turman, Lawrence (2005). *So you want to be a Producer*. Three Rivers Press. New York.

Tuotantoyhtiöiden tilinpäätöstiedot tilattu Patentti- ja rekisterihallituksesta.

Sähköiset lähteet:

Hautamäki, Reetta / Suomen elokuvasäätiö / sähköposti tekijälle 24.2.2014

Tuotantoyhtiökohtaiset taloustiedot Finder Yritystieto –sivustolta 15.3.2014

<http://www.finder.fi/Videotuotantoa,%20filmituotantoa/Tuffi%20Films%20Oy/HELSINKI/taloustiedot/2518875>

<http://www.finder.fi/Elokuvauslaitteita,%20elokuvaustarvikkeita/Dionysos%20Films%20Oy/HELSINKI/taloustiedot/155637>

<http://www.finder.fi/Videotuotantoa,%20filmituotantoa/Bufo%20Oy%20Ab/HELSINKI/taloustiedot/1605380>

Haastattelut:

Hyytiä, Riina. Dionysos Films Oy. Haastattelu 22.2.2014.

Toivoniemi, Elli. Tuffi Films Oy. Haastattelu 24.2.2014.

Jaari, Misha. Oy Bufo Ab. Haastattelu 24.2.2014.

LIITTEET

Liite 1: Haastattelukysymykset

Tuotantoyhtiön perustaminen:

1. Mistä lähtökohdista tuotantoyhtiö on perustettu
2. Mikä on ollut tavoite yritystä perustettaessa ja tehtiinkö perustamisvaiheessa business plan
3. Ketkä tuotantoyhtiön perustivat ja mikä oli näiden henkilöiden kaupallisen osaamisen taso
4. Mitkä olivat tuotantoyhtiön vaiheet liikevaihdosta 0€ liikevaihtoon 500 000€, millä aikataululla ja millä tuotannoilla tämä kasvu tapahtui
5. Toteutuivatko asetetut tavoitteet, tapahtuiko kasvu suunnitellun mukaan

Käytännön tuottamisen muutokset kasvun myötä:

6. Montako omistajaa oli yritystä perustettaessa, onko omistajien määrä muuttunut
7. Paljonko henkilökuntaa oli aluksi ja paljonko nyt
8. Millainen hallinnollinen rakenne oli aluksi ja miten tämä rakenne on muuttunut ensimmäisen kasvunpaikan myötä
9. Taloushallinnon työkaluista, kuka vastasi kirjanpidosta ja talousseurannasta sisältäen mm. kassavirtalaskelman aluksi, ja kuka vastaa nyt?
10. Omavaraisuus, onko tuotantoyhtiölle hankittu kiinteää kalustoa ja jos on, missä vaiheessa

Liite 2: Tutkimukseen osallistuneiden tuotantoyhtiöiden valmistuneet tuotannon perustamisesta toukokuuhun 2014

DIONYSOS FILMS OY

Kesäpaikka (2008), lyhyt fiktio

Toinen jalka haudasta (2009), pitkä fiktio

Mökki (2010) tv-sarja 3 x 50min

Klikkaa mua (1. tuotantokausi 2011), tv-sarja 12 x 43min

21 tapaa pilata avioliitto (2013), pitkä fiktio

Klikkaa mua (2. tuotantokausi 2014), tv-sarja 12 x 43min

OY BUFO AB

Luottomies (2008), lyhyt fiktio

Hyvä poika (2011), pitkä fiktio

Eskapistit (2012), lyhyt fiktio

Fiske med Gunnas (2012), lyhyt dokumentti

Kilpisjärvellä (2012), lyhyt dokumentti

Betoniyö (2013) pitkä fiktio

Korso (2014) pitkä fiktio

Lisäksi Oy Bufo Ab on vähemmistötuottajana yhteistuotannoissa Lisa Limone (2013), pitkä animaatio, sekä The Role (2013), pitkä fiktio.

TUFFI FILMS OY

Treffit (2011) lyhyt fiktio, yhteistuotanto Aalto-yliopiston kanssa

Pitääks mun kaikki hoitaa (2012) lyhyt fiktio

Kissanloukku (2013) lyhyt dokumentti

Laulu (2013) pitkä dokumentti

Lisäksi Tuffi Films Oy on osatuottajana Oy Budo Oy:n pitkässä fiktioelokuvassa Korso (2014)

POHJOLA-FILMI OY

Avioliitosta (2009), lyhyt dokumenttielokuva

Baabelin metsä (2010) lyhyt fiktio, yhteistuotanto Aalto-yliopiston kanssa

Sirocco (2012) lyhyt fiktio

Kummisetäni thaimorsian (2012) pitkä fiktioelokuva

Lisäksi Pohjola-filmi toimi levittäjänä lyhytelokuvanäytökselle Lähiöleffat, joka koostui elokuvista Sirocco ja Korsoteoria.

Liite 3: Tutkimukseen osallistuneiden haastateltavien ansioluettelot

MISHA JAARI

KOULUTUS: EAVE 2008, tuottajien kurssi
Dramatiska Institutet, Tukholma 2003-2004
Lopputyön opiskelijatuottaja
Taideteollinen korkeakoulu 1999-2005
Elokuva- ja lavastustaiteen osasto (tuotanto)
Helsingin kauppakorkeakoulu 1992-1999
Kauppatieteiden kandidaatti, markkinoniti
Goethe Institut, Rothenburg ob der Tauber 1991
Kieliopintoja 3 kuukautta
Tapiolan yhteiskoulu, Espoo
Ylioppilas 1990, laudatur

FILMOGRAFIA TUOTTAJANA:

2014- ”Korso”-fiktio, Akseli Tuomivaara
”Giant”-dokumentti, lyhyt, Salla Tykkä
2013- ”Kilpisjärvellä”- dokumentti, planetaario, lyhyt, Axel
Straschnoy
”Betoniö”- fiktio, Pirjo Honkasalo
”Lisa Limone...”-fiktio, yhteistuotanto
”The Role”-fiktio, yhteistuotanto
2012- ”Fiske med Gunnar”- dokumentti, lyhyt, Iina Terho
”Eskapistit” fiktio, lyhyt, Niklas Lindgren
2011- ”Yksinteoin 2” – dokumentti, Jussi Parviainen
2010- ”Mannerheim”-dokumettisarja, Jörn Donner
2009- ”Kuulustelu”- fiktio, Jörn Donner
2008- ”Luottomies”- fiktio, lyhyt, Antti Sipilä
2007- ”Saalis”- dokumentti, Taru Mäkelä
2006- ”Zoo”-fiktio, lyhyt, Salla Tykkä
2004- ”Bedragaren”-fiktio, 30min, s16mm, 35mm-kopio, Dramatiska
Institutet
2003- ”Fem Trappor”-fiktio, 5min, s16mm, SVT Draama ja
Dramatiska Institutet
”Käytösraugaistus”-fiktio, 16min, video, Elokuva- ja
lavastustaiteen osasto
”Kaivoksen lapset”-fiktio, 26min, s16mm, ELO
”Eagleheart”-musiikkivideo, Stratovarius, Spinefarm
2002- ”Jatulintarha”-tv-elokuva, 56min, *tuotantopäällikkö*,
HelsinkiFilmi
”Pysäkinväli”-fiktio, 12min, tv-sarja, ELO ja Nelonen
”Turistikaupunki”-fiktio, 12min, tv-sarja, ELO ja Nelonen
”Fragile”-fiktio, 17min, s16mm, *tuotantopäällikkö*, ELO

ELLI TOIVONIEMI

KOULUTUS:

EAVE	2013
Turun taideakatemia, medianomi	2005-2009
Helsingin kuvataidelukio, ylioppilas	2000-2003

MUU VALIKOITU ELOKUVA-ALAN TYÖKOKEMUS:

Oy Bufo Ab:

Päähenkilön roolitus elokuvassa Betoniyö

Otto Films, Front Desk, First Floor Productions, Zone 2:

Roolittajana, tuotantopäällikkönä ja apulaisohjaajana useissa mainoksissa, musiikkivideoissa ja lyhytelokuvissa.

Solar Films:

2. apulaisohjaajana pitkässä fiktioelokuvassa Sisko tahtoisin jäädä

VALIKOITUS FILMOGRAFIA TUOTTAJANA:

Korso	pitkä fiktio, 2014
Laulu	pitkä dokumentti, 2014
Treffit	lyhyt fiktio, 2013
Kissanloukku	lyhyt dokumentti, 2013
Pitääkö mun kaikki hoitaa	lyhyt fiktio, 2012
Hyvä poika	pitkä fiktio, 2011

RIINA HYYTIÄ

KOULUTUS:

EAVE	2012
CEO / One year Management training	2010
Doctor of Art , University of Art and Design (TaiK)	2004
Master of Art, University of Art and Design (TaiK)	1997
Bachelor of Art	1995

TYÖT:

Dionysos Films Oy	CEO/Tuottaja	2008-
Filmiteollisuus Fine Oy	Tuottaja	2000-2008
Helsinki Filmi Oy	Tuottaja	2002-2007
Funny Films Ltd.	CEO	2002-2004
Kinokana Oy	CEO/Tuottaja	1996-2001

ELOKUVAT:

21 tapaa pilata avioliitto	Tuottaja	2013
Toinen jalka haudasta	Tuottaja	2009
Käsky	Executive Producer	2008
Ganes	Executive Producer	2007
Keisarin salaisuus	Tuottaja ja ohjaaja / Animation	2006
Saippuaprinssi	Tuottaja	2006
Tyttö sinä olet tähti	Tuottaja	2005
Kukkia ja sidontaa	Tuottaja	2004
Hymypoika	Tuottaja	2003

KESKEISET TV-TYÖT:

Klikkaa mua	Tuottaja 24 x 45'	2011/2014
Itse valtiaat	Tuottaja ja ohjaaja/Animaatio	2001-2008
Suojelijat	Producer, 12 x 45'	2008
Firma	Producer 10 x 28'	2005
Perts ja Kilu	Producer 10 x 28'	2000

ELINA POHJOLA

KOULUTUS:

Aalto yliopiston Taideteollinen korkeakoulu

Elokuva- ja Lavastustaiteen osasto, Elokuva- ja TV-tuotanto

Valmistuminen Taiteen kandidaatiksi 2010, Taiteen maisteriksi 2014

Turun ammattikorkeakoulun taideakatemia

mediatuotanto, valmistuminen 2007

TYÖT:

Pohjola-filmi Oy 03/2009	Tuottaja, toimitusjohtaja
Sputnik Oy 10/2008 – 05/2009	Paha Perhe, 1. Apulaisohjaaja
First Floor Productions 09/2009	Tuotantopäällikkö
Marianna Films Oy 02/2008 – 09/2008	Haarautuvan rakkauden talo, 2.Apulaisohjaaja
Helsinki-filmi Oy 04/2007- 07/2007	Tuotantokoordinaattori (mm. tuotannot Ganes, Käsky)
Blind Spot Pictures Oy 02/2006-06/2006	Miehen työ, 2.Apulaisohjaaja
Blind Spot Pictures Oy 03/2003 - 08/2003	Lapsia ja Aikuisia, Tuotantoassistentti

VALIKOITUS FILMOGRAFIA TUOTTAJANA:

Hetken tässä	pitkä fiktio, tuotannossa (Pohjola-filmi)
Onnen ammattilaiset	pitkä dokumentti, tuotannossa (Pohjola-filmi)
Naisten Afganistan	pitkä dokumentti, tuotannossa (Pohjola-filmi)
Oman onnensa sepät	pitkä fiktio, kehittelyssä (Pohjola-filmi)
Kummisetäni thaimorsian	pitkä dokumentti, 2012 (Pohjola-filmi) ohjaus Wille Hyvönen
Sirocco	lyhyt fiktio, 2012 (Pohjola-filmi) ohjaus Mikko Kuparinen
Talviuni	lyhyt fiktio, 2011 (TAIK) ohjaus Markus Lindroos
Babelin metsä	lyhyt fiktio, 2010 (TAIK / EU / Pohjola-filmi) tuottaja ja ohjaaja
Avioliitosta	lyhyt dokumentti, 2009 (Pohjola-filmi), tuottaja ja ohjaaja
Huomenlaulu	lyhyt fiktio, 2009 (TAIK), Elokvataiteen osasto
Taivaanrannan halkeamia	lyhyt dokumentti, 2009 (TAIK), Elokvataiteen osasto